

Birželio 14-oji – Lietuvos gedulo ir vilties diena! Birželio 15-oji – Lietuvos okupacijos ir genocido diena!

Prieš 65 metus Sovietų Sąjunga įvykdė pirmąjį masinį žmonių trėmimą iš Lietuvos. Trėmimai prasidėjo 1941 m. birželio 14 d., 3 val. ryto. Birželio 14-18 d. iš Lietuvos išvežtų žmonių skaičius maždaug buvo 18,500, o iš viso 1941-1952 m. buvo ištremta maždaug 132,000 žmonių, iš kurių 28,000 žuvo. Į GULAG'o lagerius 1944-1952 m. išvežta maždaug 143,000. Per 50 sovietinės okupacijos metų lietuvių tautą okupantas sužalojo taip žiauriai, kad ir šiandien daugelis negalvoja, kaip sustiprinti savo valstybę, bet kaip iš jos sau daugiau gauti – pasiglemžti. Gal reikės biblijinio keturiasdešimties metų, kai nebeliks okupacijos sužalotų kartų, kad mūsų tautoje sumažėtų liūdesys dėl tautos genocido.

Tėvynės sąjungos partijos vadovai – Andrius Kubilius (dešinėje) ir Gražina Degutienė pas prezidentą Valdą Adamkų aptarė Vyriausybės krizę.

www.president.lt

NUKAUTAS "AL QAEDA" VADAS

Bagdadas, birželio 8 d. (LRT). Irako ministras pirmininkas Nouri Maliki pranešė, kad nužudytas "al Qaeda" kovotojų vadas Abu Musabas al Zarqawi, praneša BBC. A.M. al Zarqawi kūnas identifiкуotas pagal pirštų antspaudus, atpažintas ir kovotojo veidas. Jordanojoje gimusį A.M.al Zarqawi Jungtinės Valstijos kaltina dėl įkaitų užsieniečių žudymo ir mirtininkų išpuolių Irake, per kuriuos žuvo šimtai žmonių. Šis žmogus buvo tapęs islamistų sukilėlių, kovojančių su Vašingtonu ir naująja Irako valdžia, simboliu. "Šiandien Zarqawi buvo eliminuotas", - per televizijos transliuotą spaudos konferenciją Bagdade sakė šiitas N.al Maliki, kuris "nacionalinės vienybės" vyriausybei vadovauja nuo gegužės 20 dienos ir kuris žadėjo padaryti galą arabų sunitų sukilimui prieš JAV remiamą vyriausybę.

Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavo JAV pajėgų Irake vadas generolas George Casey ir kiti aukšto rango pareigūnai.

"Tai, kas nutiko, ... yra žmonių, kurie padėjo šiai Irako policijos ir tarptautinių pajėgų įvykdytai operacijai, bendradarbiavimo rezultatas", - žurnalistams sakė N.al Maliki.

"Tiems, kurie pasirinko smurto kelią, tai yra signalas keisti kryptį, kol dar nevēlu. Dėkoju mūsų pajėgoms, mūsų policijai ir tarptautinėms pajėgoms už tai, ką jos daro persekiodamos teroristus", - sakė premjeras. "Kaskart, kai tik pasirodys koks Zarqawi, mes jį nukausime, - pareiškė jis. - Ir toliau kovosime su visais, kurie eis jo keliu. Tarp mūsų vyksta atviras karas".

Irakiečių žurnalistai per spaudos konferenciją ši pranešimą palydėjo plojimais ir džiaugsmo šūksniais. G.Casey sakė, kad A.M.al Zarqawi tapatybė patvirtinta, ir perspėjo, kad A.M.al Zarqawi sekėjai vis dar kelia grėsmę Irakui.

JAV ambasadorius Zalmay Khalilzad sakė, kad Zarqawi žūtis yra "didelė sėkmė", bet kad ja smurtas šalyje nesibaigs.

IRAKE PALEISTA DAUGIAU KAIP 590 KALINIŲ

Irake birželio 7 d. paleisti maždaug 594 kaliniai, daugiau kaip 100 jų - sostinėje Bagdade, praneša žiniasklaida. Kaliniai paleisti kitą dieną po to, kai naujasis premjeras Nuri al Maliki sakė, kad siekiant paskatinti nacionalinį susitakymą iš viso bus paleista 2.5 tūkst. kalinių.

Sostinėje maždaug 110 pa-

leidžiamų kalinių buvo atvežti į pagrindinę autobusų stotį, pranešė Reuters reporteris.

Valstybinė televizija, remdamasi Teisingumo ministerijos duomenimis, pranešė, kad visoje šalyje paleisti 594 kaliniai. Daug Irako kalėjimuose sėdinčių yra sunitai, kurių bendruomenė valdant Saddam Hussein šalyje dominavo. LRT

AIŠKĖJA GALIMOS LIETUVOS VYRIAUSYBĖS KONTŪRAI

Laikina krašto apsaugos ministro pareigas einančio Gedimino Kirkilo kabinete susitikę socialdemokratų ir konservatorių derybininkai pagaliau surado bendrą kalbą. "Aš niekad neskubu pirma laiko džiaugtis. Bet judame į priekį", - Lietuvos rytui teigė Socialdemokratų partijos vicepirmininkas G.Kirkilas.

Pradėjo ryškėti ir galimos

naujos Vyriausybės kontūrai. Konservatorių vadovo Andriaus Kubiliaus vadovaujamoje Vyriausybėje savo postus turėtų išsaugoti visi socialdemokratų ministrai.

Be to, jiems dar turėtų atitekti socialinės apsaugos ir darbo ministro postas, kuris anksčiau priklausė socialliberalams. Į šią ministeriją turėtų grįžti socialdemokratų gretas papil-

džiusi Vilija Blinkevičiūtė. Ministrų kėdes, ant kurių dabar laikinai sėdi Darbo partijos nariai, yra numatyta atiduoti konservatoriams.

Valstiečių liaudininkų partijos vadė Kazimiera Prunskienė toliau vadovautų Žemės ūkio ministerijai, o Užsienio reikalų ministerija atitektų konservatorių partneriams - Liberalų sąjūdžiui. Tokiu atveju išsipildytų sena šios partijos vadovo Petro Auštrevičiaus svajonė vadovauti šalies diplomatijai. LGTIC

LATVIJOJE PRIIMTAS SPRENDIMAS PASKELBTI KGB KARTOTEKAS

Latvijos Seimas birželio 7 d. per paskutinį svarstymą pritarė įstatymo dėl buvusio KGB dokumentų statuso pataisoms. Už pataisais balsavo 59 deputatai, prieš - 18, septyni susilaikė. Įstatymo pataisos numato skelbti KGB agentų kartotekas nuo 2006 metų lapkričio 1 dienos oficialiame laikraštyje *Latvijas Vestnesis* drauge su dideliu paaiškinamuoju straipsniu. Numatoma paskelbti agentų vardą, pavardę, tėvo vardą, gimimo datą, slapyvardį, verbavimo laiką, kur dirbo užverbuojant ir agento veiklos nutraukimo datą. Papildomai bus pateikta informacija apie teismo nuosprendį, kuriuo žmogus buvo pripažintas ar nepripažintas KGB agentu, taip pat ar žmogus prisipažino bendradarbiavęs su KGB. Po 1991 metų rugpjūčio pučo, kai Latvijos SSR KGB buvo panaikintas, Latvijos žinion pateko ne visi vietos KGB skyriaus dokumentai -

dalis jų buvo sunaikinti arba išvežti į Rusiją. Latvijoje liko maždaug 4,840 žmonių KGB agentų įskaitos kortelės, apie 4 500 iš jų buvo neišbraukti iš KGB agentų įskaitos, maždaug 340 itin vertingų agentų kortelėse buvo įrašas jas saugoti neterminuotą laiką.

Seimas prieš dvejus metus dar 10 metų pratęsė galiojančius nuo 1994 metų apribojimus buvusiems KGB agentams balotiruotis parlamento ir savi-valdybių rinkimuose bei dirbti vadovaujama darbą valstybės tarnyboje. Tačiau deputatai nepritarė vieno savo kolegų radikaliam siūlymui palikti šiuos apribojimus buvusiems sovietinių specialiųjų tarnybų darbuotojams iki gyvos galvos.

Latvijos politikai nevienodai vertina Seimo sprendimą paskelbti KGB kartotekas. Vieni mano, kad tuo bus nutrauktos politinės spekuliacijos, kurių dažnai griebiasi dešinėsios

nacionalistinės jėgos. Kiti nuogaustauja, kad paskelbus buvusių KGB agentų pavardes visuomenė susiskaldys ir prasidės dar vienas "raganų medžiokės" etapas.

Tuo tarpu totalitarizmo padarinių dokumentavimo centro vadovas Indulis Zalytė mano, kad jeigu bus skelbiami SSKP veikėjų sąrašai, būtina juos pradėti spausdinti nuo aukščiausių komunistų partijos pareigūnų pavardžių. LRT

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

DIRVOS redakcija atostogaus liepos 3-23 d. Savaitraštis neišeis liepos 4, 11, 18, ir 25 dienomis. Poatostoginė laida bus rugpjūčio 1 d. Visiems skaitytojams linkime malonių vasaros atostogų!

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Europos Parlamento narys, Tėvynės sąjungos garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis mano, kad dešiniųjų ir kairiųjų susitarimas dėl didžiosios koalicijos nėra neįmanomas, rašo dienraštis *Lietuvos rytas*. "Viskas visada priklauso nuo žmonių. Jei politikų mintyse ir sąžinėje būtų supratimas, kad dešiniųjų ir kairiųjų koalicija yra išeitis, yra kelias, kurio reikia šiandien kryžkelėje esančiai Lietuvai, tokia perspektyva būtų galima, – sakė V.Landsbergis, nes "nuoširdus dešiniųjų ir kairiųjų aljansas valstybės labui būtų reikalingas. Klausimas: kiek abi pusės, pirmiausia kairioji, kuri esmingai priešiška Tėvynės sąjungai, gali per save peržengti ir pabandyti dirbti kartu?" Į Žurnalisto klausimą, kad socialdemokratai siūlo tęsti buvusios valdžios programą V. Landsbergis atsakė: "Sėdėjimas toje pačioje baloje ir kvietimas atsistoti kartu į tą balą tiems, kurie dar joje nesėdėjo. Reikėtų matyti kelią iš balos. Kokią nors tvirtesnę dirvą, žydintį lauką. Eiti ta kryptimi, o ne sėdėti ten, kur jau buvai. Premjero Algirdo Brazausko ir jo programos nebėra. Jis pasitraukė. Tai esmingesnis dalykas ir nereikėtų vaizduoti, kad vyksta tik vieno žmogaus pakeitimas koku nors A.Brazausku antruoju. Toks kalbėjimas reikštų, kad pirmenybė teikiama ne valstybės poreikiui, o išlikimui valdžioje su ta pačia sena politika."

Pilietinės demokratijos partijos vadovas, Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas nepritaria pirmalaikiams parlamento rinkimams. Interviu "Žinių radijui" trečiadienį jis sakė, kad jei partijoms nepavyktų susitarti dėl koalicijos, "tikrai nebūtų tinkamas variantas priešlaikinių rinkimų". "Tie, kurie išrinkti tautos atstovai, įrodytų, kad nesugeba susitarti tarpusavyje. Ką duoda nauji rinkimai? Jie nieko neduoda, vis tiek visais atvejais turės būti formuojama koalicinė valdžia", – kalbėjo V.Muntianas. Kartu jis pabrėžė manantis, kad partijoms pavyks susitarti dėl valdančiosios koalicijos sudarymo. Anot Seimo vadovo, yra trys galimi daugumos variantai – kairė ir dešinė, centro kairė ir centro dešinė. V.Muntiano nuomone, siekiant pastovumo šaliai būtų geriausia platesnė koalicija, nes tuomet, anot Seimo pirmininko, tokia dauguma būtų lengviau veikti, silpnesnė būtų opozicija.

Pagal įstatymus, jeigu Lietuvos Seimas per 30 dienų po pateikimo nepriėmė sprendimo dėl naujos Vyriausybės programos arba po Vyriausybės programos pirmojo pateikimo per 60 dienų du kartus iš eilės nepritarė Vyriausybės programai, prezidentas skelbia pirmalaikius Seimo rinkimus. Pirmalaikiai rinkimai gali būti rengiami ir Seimo nutarimu, priimtu ne mažiau kaip trijų penktadalių visų parlamentarų balsų dauguma. Naujo Seimo rinkimai turi būti surengti ne vėliau kaip per 3 mėnesius po jų paskelbimo.

Iš 735 Lietuvos teisėjų tik maža dalis turi leidimus susipažinti ir dirbti su slapta informacija. Tačiau net neturėdami tokių leidimų, teisėjai priima procesinius sprendimus ir nagrinėja slaptos informacijos ir įslaptintų liudytojų turinčias bylas. Jeigu skundai dėl tokių bylų nagrinėjimo pasiektų Strasbūrą, dėl procesinių pažeidimų galėtų būti patenkinti dešimtys, o gal net šimtai ieškinių. Nacionalinė teismų administracija, kaupianti anketinius ir kitokius duomenis apie teisėjus, nerenka informacijos, kurie teisėjai turi teisę dirbti su slapta informacija. Susipažindami su slapta informacija, tačiau neįsipareigodami jos saugoti, teisėjai susikūrė sau palankią situaciją. Perėję iš darbo teisme į advokatūrą ar kitas pareigas, jie nėra susaistyti jokiais pasižadėjimais. O tai, kad išduodant leidimą dirbti su slapta informacija teisėjai tikrinami daug griežčiau nei prezidentui paskiriant juos į pareigas, parodė buvusio Biržų teismo pirmininko Valento Margevičiaus istorija. Teisėją kompromituojanti praeitis paaiškėjo tik atlikus patikrinimą dėl teisės dirbti su slapta informacija. Ar ne praeities nuodėmės ir garbės nedarantys ryšiai verčia teisėjus, prisiekusius Lietuvos prezidentui laikytis šalies įstatymų, ignoruoti Valstybės paslapčių įstatymą ir stumti šalį į galimų teisinių skandalų akivarą? Ne paslaptis, jog kai kurie seniai dirbantys teisėjai greičiausiai tokių leidimų negautų.

Prieš trejus metus skandalingai nuskambėjusi kontrabandininkų ir jiems talkinusių trijų tuometinių teismų pirmininkų byla pagaliau sulaukė atomazgos. Lietuvos apeliacinis teismas patenkino Generalinės prokuratūros skundą – panaikino eksteisėjams anksčiau paskelbtą palankų išteisinamąjį nuosprendį ir juos nuteisė. Apeliacinio teismo sprendimu, eksteisėjams tam tikrą laiką atimta teisė dirbti darbą teisminėse, teisėsaugos ir teisėtvarkos institucijose. Buvusiam Lazdijų rajono apylinkės teismo pirmininkui Arvydui Gudui tokia teisė atimta 4 metams, buvusiai Biržų rajono apylinkės teismo teisėjai Palmirai Linkevičienei – 1 metams ir 3 mėnesiams, o buvusiam Panevėžio miesto apylinkės teismo pirmininkui Dariui Japertui – 2 metams 3 mėnesiams.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Rusijos prez. Vladimir Putin savo vasaros namuose kalbėjosi su buvusiu JAV sekretoriumi Henry A. Kissinger (kairėje) įvairiais užsienio politikos klausimais. Nepaisant skirtingų nuomonių dėl Irano branduolinės sistemos, Rusijos prezidentas pareiškė, kad su JAV gali bendradarbiauti ir pasiekti kompromisų.

AP

RUSIJA MOSUOJA ENERGETINIŲ VĖZDU

Washington, DC. Rusijos pirmininkavimą Didžiajame aštuonete temdo valstybių nuogaštavimai – jos mano, kad prezidentas Vladimir Putin turimus energetikos išteklius naudoja kaip įrankį sugražinti didžiosios valstybės statusą, prarastą subyrėjus Sovietų Sąjungai. Šiuos nuogaštavimus pabrėžė JAV viceprezidentas Richard Cheney, kuris kaltino Kremlių naudojant energetikos išteklių tiekiamą šalims, priklausantiems nuo Rusijos dujų, "bauginti ir šantažuoti".

Tačiau, galimas dalykas, kad grėsmingų Maskvos demaršų priežastis yra jos silpnumas, o ne jėga, ir tai gali būti tema pamąstyti didžiausių pramoninių valstybių vadovams, besirengiantiems birželį dalyvauti G8 susitikime Sankt Peterburge.

"Rusija, mėgdama vaidinti "Didįjį brolių", neturi tam pakankamo pagrindo", – sako JAV ir Kanados tyrimo instituto pavaduotojas Viktor Kremeniuk. Ginčas su Ukraina dėl dujų kainų 2006 metų sausį įrodė, kad Rusija daugiau nebegali "brežneviniu stiliumi" viešpatuoti jai strategiškai svarbiame regione, mano analitikas. "Tai Rusijos vyravimo posovietinėje erdvėje pabaiga. Tai didelis užsienio

politikos klausimas – ką daryti?", – sakė jis agentūrai *Reuters*.

Praėjus penkiolikai metų po SSRS subyrėjimo, Rusijos ekonomika auga ant dolerių už naftą ir pajamų už parduodamas gamtines dujas bangos, ir to dėka valstybės kontroliuojamas "Gazprom" įėjo į brangiausių pasaulyje kompanijų dešimtuką. Tačiau Kremlius nori prieš pat Aštuoneto susitikimą uždirbti maždaug 13 mlrd. dolerių iš valstybinės naftos kompanijos "Rosneft" pirminio akcijų pardavimo, kad parodytų pasauliui pasiryžimą bendradarbiauti energetikos srityje, sako šaltiniai bankininkystės sluoksniuose. Bet tai tik dalis tiesos. **Rusams besilaikant ideologijos "ką spėjai nugariebt, tas jau tavo"**, milžiniški turtai pateko į nedaugelio žmonių rankas, o keliasdešimt milijonų liko ties išgyvenimo riba.

Šalies gyventojų skaičius sumažėja 700 tūkst. per metus, o jos ginkluotosios pajėgos vos sugeba apginti sienas, jau nekalbant apie tai, kad gali kelti grėsmę kaimynams.

Valstybė valstybėje?

Turint omenyje Rusijos silpnumą, nėra ko stebėtis, kad

V.Putin naudoja valstybės kontroliuojamą "Gazprom" kaip įrankį politiniams tikslams pasiekti, sako analitikai. "Gazprom" – tai ne valstybė valstybėje. Jis ir yra valstybė", – sakė Jonathanas Sternas iš Oksfordo energetikos studijų instituto. Bet šia prasme "Gazprom" mažai skiriasi nuo Europos ir Amerikos energetikos kompanijų, kurios ėmė atstovauti savo vyriausybėms pasaulio lenktyne dėl energetikos išteklių atsargų.

"Gazprom nekeičia padėties, o atspindi bendrą pasaulinę tendenciją. Mes neturime kritikuoti Rusijos už tai, kad pasaulinėje energetikos rinkoje ji daro tą patį, kaip ir kiti", – sakė J. Stern *Reuters* korespondentui.

Šiuo požiūriu Rusijos ir Ukrainos konfliktas dėl dujų šių metų pradžioje atrodo esąs ne šantažas, o kerštas šaliai, kuri po 2004 metų provokarietiškos revoliucijos nusigrėžė nuo Maskvos.

V.Putin paaiškinimas, kodėl "Gazprom" nusprendė užsukti dujas, rodo susierzinimą, kad nespildė piltys užimti vyraujančią padėtį "artimajame užsienyje".

Įtampa kiek sumažėjo gegužę per V.Putin ir Europos Sąjungos vadų derybas. *Delfi*

ČEČĖNIJOJE RASTAS POŽEMINIS KANKINIMŲ KALĖJIMAS

Pagrindinė Rusijos žmogaus teisių grupė paskelbė aptikusį įrodymų, kad Čečėnijos sostinėje Grozne veikė požeminis kalėjimas, kuriame kaliniai buvo kankinami, praneša *BBC*.

Organizacija "Memorialas" savo tinklalapyje pranešė išsamią informaciją apie apleistą kalėjimą, įskaitant nuotraukas ir užrašus ant sienų, paliktus kalinių bei tų, kurie juos ten laikė. Buvę kaliniai patvirtino "Memorialui", kad buvo ten kankinami.

Promaskvietiškos Čečėnijos valdžios institucijos teigė pa-

čios atlikusios tyrimą ir "neaptikusios jokių kankinimų įrodymų". Čečėnų laisvės kovotojai jau nuo 1994 metų nusiaubtoje Šiaurės Kaukazo valstybėje kariauja su Rusijos karinėmis pajėgomis ir Maskvos sąjungininkais.

Kaip teigia žmogaus teisių grupė, požeminis kalėjimas buvo įkurtas buvusioje kurčiųjų vaikų mokykloje, kurią Rusijos Vidaus reikalų ministerija laikė užėmusi iki praėjusio mėnesio pabaigos.

Organizacijos aktyvistai praėjusią savaitę apsilankė šioje vietovėje Grozno rajone "Ok-

tjabrsky" ir ją nufotografavo.

Alavdi Sadykov, kalėjime praleidęs tris mėnesius 2000-aisiais, nebeturi kairės ausies. Jis patvirtino "Memorialui", kad kalintojai ją nupjovė.

Organizacijos teigimu, oficialus tyrimas dėl šių nelegalių sulaikymų, kankinimų ir dingusių trijų kalinių užsitęsė metų metus, ir dar niekas nebuvo nubaustas. "Jie paguldo ant suolo veidu žemyn [...] tuomet uždeda ant viršaus lentą ir daužo plaktuku, žalodami vidaus organus", – prisimena A. Sadykov. Jo teigimu, toks kankinimo būdas pasirinktas dėl to, kad neliktų jokių išorinių mušimo požymių. *LRT*

**LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER**

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS OKUPACIJOS PRADŽIA

Birželio mėnuo mūsų tautai liks ypatingu mėnesiu, nes su juo surišta Lietuvos tragedijos pradžia. Sovietų Sąjunga 1939 m. spalio 10 d. buvo pasirašiusi sutartį, kurioje sakoma: "Šios sutarties įgyvendinimas neturi paliesti susitariančių šalių suvereninių teisių, ypač jų valstybinės struktūros, ekonominės ir socialinės sistemos, karinių priemonių ir nesikišimo į vidaus reikalus dėsni". Tačiau iškviestam Lietuvos Užsienio reikalų ministrui J. Urbšiu 1940 m. birželio 14 vidurdienį Sovietų Užsienio reikalų ministras Molotov įteikia ultimatumą įsileisti neribotą skaičių rusų kariuomenės į Lietuvą, kuri neva laiduotų Savitarpės Pagalbos sutarties įgyvendinimą, nesvarbu, kad tai prieštaravo Sovietų pasirašytai sutarčiai. J. Urbšio ir Molotov pasikalbėjimas vyko birželio 15 d. pirmą valandą ryto, o atsakymas iš Lietuvos Vyriausybės turėjo būti Kremliuje gautas iki 10 val. ryto. J. Urbšys paprašė atsakymo laiką pratęsti, bet Molotov užriko ant J. Urbšio už Lietuvos "pardavinėjimą" ir pridūrė, jog visai nesvarbu, ar atsakymas bus teigiamas, ar neigiamas, kariuomenė rytoj žengs į Lietuvą. Grįžęs į Lietuvos ambasadą, J. Urbšys dar spėja pranešti Lietuvos Vyriausybei ultimatumo turinį. Lietuvos Vyriausybės posėdis vyksta antrą valandą ryto, nes iki 10 val. turėjo būti pasiūstas Maskvai atsakymas. Prezidentūroje posėdyje dalyvavo prez. A. Smetona, ministrai – Merkys, Bizauskas, Jokantas, Masiliūnas, Tamošaitis, Audėnas, Vitkauskas, Pundzevičius, Šakenis, Malašaitis, pavėlavęs Raštikis ir Musteikis, kuris išleido savo prisiminimų knygą iš paskutinio Lietuvos Vyriausybės posėdžio 1940 m. birželio 15 d., kuria ir pasinaudojome. Prez. A. Smetona paprašė pasisakyti dėl Sovietų ultimatumo ir priminė Valstybės Tarybos posėdį, kuriame buvo nutarta, jei grėstų iš rusų pusės Lietuvos nepriklausomybei pavojus, pasipriešinti ginklu. "Dabar tas laikas atėjo", - sakė A. Smetona ir pasiūlė ultimatumą atmesti ir gintis, ir paprašė pasisakyti kitus. Bizauskas įrodinėjo, kad ultimatumą reikia priimti ir pasiūlė Skučą ir Povilaitį paaukoti valstybės gerovei – atiduoti teisman, kaip reikalauja rusai, nes teis Lietuvos teismas ir pritaikys lengvą bausmę. Tada prez. A. Smetona, labai supykęs, pašoko iš kėdės, ir pirštu durdamas į Bizauską, pasakė: "Kai tu būsi mano vietoje, tai galėsi išduoti, aš to nepadarysiu". Musteikis pasisakė už ultimatumo atmetimą ir gintis, nes tai reiškia Lietuvos okupaciją. Audėnas siūlė ultimatumą priimti ir nesipriešinti, Masiliūnas už nesipriešinimą. Vitkauskas – nesipriešinti. Kiti tylėjo. Raštikis sakė, kad gintis neįmanoma, reikia visus rusų reikalavimus priimti. Jokantas buvo už pasipriešinimą. Šakenis buvo už pasipriešinimą. Merkys buvo už nesipriešinimą.

Tada prez. A. Smetona pareiškė, jeigu nesipriešinama, tai jis, protesto ženklau savo pareigas pagal Konstituciją perduoda Ministrui pirmininkui (Merkiui) ir išvažiuoja, negalįs pasilikti krašte, nes rusai verstų jį pasirašyti visokius dokumentus ir tuo pačiu subolševikinti Lietuvą. Taip 1940 m. birželio 15 d. 7 val. ryto buvo baigtas paskutinis Nepriklausomos Lietuvos ministrų posėdis. Mūsų spaudoje buvo rašoma, kad rusų ultimatumą Lietuvos Vyriausybė priėmė. Lietuvos Konstitucijoje 141 paragrafas sakė: "Mobilizacija, karą ir taiką sprendžia Respublikos Prezidentas Ministrų Tarybos pasiūlymu". Bet kai prezidentas nesutinka – ultimatumas priimtas, ar atmetas?

S. Tūbėnas

PILIE TINĖ MAŽUMA: GANA TO JUNGO!

Iki šiol vis dar ieškoma ir nerandama kaltininkų, sužlugdžiusių buvusią koaliciją ir nuvertusių A. M. Brazausko vyriausybę. Mažai ką sudomino birželio 3 d. paskelbtas Darbo partijos atviras laiškas, kuriame užsipuolamas prezidentas V. Adamkus. Valstybės vadovui bandoma suversti atsakomybę dėl kilusios krizės - iš tikrųjų jo praėjusios savaitės kalba buvo tas paskutinis akmenukas, pagreitinęs politinę griūtį, kuri anksčiau ar vėliau vis vien būtų įvykusi.

Socialdemokratams dėl juos užklupusios politinės katastrofos mėgino apkaltinti krašto nevyriausybinės organizacijas ir sociologus. Bet tai lygiai tas pats, kaip kaltinti veidrodį - jų rengiamos visuomenės apklausos rodė tirpstantį pasitikėjimą A.M.Brazausku ir jo Vyriausybe, didėjantį atotrūkį tarp politikų klasės ir Lietuvos žmonių.

Iš tikrųjų niekas valdančiosios koalicijos nesužlugdė ir A.M.Brazausko nevertė - tiesiog valdančioji politikų klasė, kurios branduolį sudarė senoji nomenklatūra, priėjo liepto galą. Absoliučiai visose srityse.

Kad ir kur pažvelktum - ar į sveikatos apsaugos ir švietimo sistemas, ar į Lietuvos universitetus ir mokslą, ar į teismus ir visą teisės saugą - visur atidėtos reformos, neviltis ir skurdas. Ir korumpuota klesinti feodalų klasė, kuri su pavaldiniais elgiasi kaip su baudžiauninkais.

A. M. Brazausko komanda valstybės vairo turėjo netekti jau po praėjusių pralaimėtų Seimo rinkimų. Tačiau senajai nomenklaturai saktu manevru pavyko išsilaikyti valdžios ratuose: ankstesnės valdžios įvairytą visuomenei politinė apatija, dėl žmonių nusivylimo

politinėmis partijomis atsivėrusia politinė tuštuma pasinaudojo naujai susikūrusi populistinė Darbo partija.

Žmonės viliojusi ne tik nerealiais pažadais, bet ir korumpuotos A.M. Brazausko Lietuvos kritika, skelbdama, kaip būdinga visiems populistams, korupcijai šventą karą. Darbo partija iš tikrųjų buvo senosios nomenklatūros klonas, dirbtinai pratęsęs jos politinę karšatį.

Tie Atgimimo ir Sąjūdžio bangos iššluoti iš postų aukštųjų partinių mokyklų auklėtiniai ir buvusio "partinio-ūkinio aktyvo" nariai, reanimuoti Darbo partijos, puolė prie valdžios lovio, mėgindami atsigriebti už visus praleistus nepriklausomybės metus. Dar niekad Lietuva neturėjo tokios karikatūriškos Vyriausybės, kaip tryliktoji.

Vidaus reikalų ministerijai vadovauja buvęs EBSW veikėjas, daugelio šio koncerno bendrovių steigėjas ir valdymo organų narys. Kultūros ministras - menka atsitiktinė asmenybė, be to - patologiškas melagis.

Visiška valdžios degradacija - skandalas dėl abiturientų lietuvių kalbos egzamino, o švietimo ir mokslo ministras R.Motuzas to nė nesuprato. Gal jis neturėjo gero lietuvių kalbos ir literatūros mokytojo, kaip aš Lazdijuose nuostabią lituanistę Mariją Janulevičienę.

Universitete - dėstytojus Elena Bukeliene, Aldoną Pupkį, Juozą Pikčilingį. Lietuvių kalba ir literatūra buvo jauno žmogaus dvasinio ugdymo šerdis, meilės tėvynei, ištikimybės savo tautai namai - visais laikais. Bet ne dabar - lituanistika jau prekiaujama. Ar įmanoma įsivaizduoti didesnę išsigimimą, kai išniekinama pati tautos gyvastis?

Šis moralinis išsigimimas jau nepriimtinas net sveikesnei

valdančiojo elito daliai - pirmasis čia buvo profesorius socialdemokratas B. Genzelis, išpėjęs apie nomenklatūros jungo pavojų partijai ir valstybei. Tai ir buvusio Seimo etikos ir procedūrų komisijos pirmininko A.Monkevičiaus pozicija "Draugystės" skandalo metu, kai jis parėmė laikinosios parlamentinės komisijos sudarymą. Toks principingumas socialliberalams brangiai kainavo. Tačiau jų vado A.Paulausko nuvertimas iš Seimo pirmininko posto ir Naujosios sąjungos pasitraukimas iš valdančiosios koalicijos ir buvo pirmasis žingsnis į A. M. Brazausko ministrų kabineto žlugimą.

A. M. Brazausko Lietuvos saulėlydį artino tokie pilietiško proveržiai kaip Krekenavos vokelius demaskavusi Dalia Budrevičienė, kuri nesutiko savo valstybėje būti beteise. Prieš A.M.Brazausko laikais Lietuvoje išsikerojusį oligarchinį valdymą ir mafiją visose srityse - teismuose, vidurinio lavinimo ir aukštosiose mokyklose, medicinos įstaigose - išdrįso viešai protestuoti profesorai V. Mikelėnas, L.Donskis, E.Aleksandravičius, medikai, studentai, moksleiviai.

Kol kas D. Budrevičienė, B. Genzelis, V. Mikelėnas atrodo kaip disidentai, kovojantys su sistema. Tačiau simboliška, kad leidžiantis pavargusiai A.M.Brazausko saulei savo veiklą pradėjo Piliečių santalka, kuri sieks, kad sąmoningiausi ir aktyviausi Lietuvos piliečiai neliktų savo valstybėje vieniši disidentai. Ir ilgainiui virstų pilietine dauguma, kontroliuojančia valdžią, priverčiant ją dirbti žmonėms, o ne sau.

*Valdas Vasiliauskas,
www.lrt.lt*

**VOKIEČIAI KRITIKUOJA LENKUS
DĖL Palyginimo su NACIAIS**

Aukščiausi Vokietijos politikai reiškia pasipiktinimą lenkų ministro komentarais, kad vokiečių ir rusų susitarimas dėl dujotiekio primena prieš Antarajį pasaulinį karą sudarytą nacių Vokietijos ir tuometinės Sovietų Sąjungos pakta. Vokietija ir Rusija planuoja po Baltijos jūra tiesti dujotiekį, ir Lenkijai nepatinka tai, kad jis bus tiesiamas jai nedalyvaujant.

Lenkų gynybos ministras Radek Sikorski sakė, kad šis planas panašus į 1939 metų Molotov-Ribbentrop pakta, kuriu Adolf Hitler ir Josif Stalin pasidalijo Lenkiją ir kitas tuometes Rytų Europos valstybes.

Vokiečių politikai paragino Lenkijos premjerą Kazimierz Marcinkiewicz sudrausminti gynybos ministrą, o patį R.Si-

korski - atšaukti savo komentarus. "Tokie absurdiški palyginimai kenkia Vokietijos ir Lenkijos santykiams", - sakė parlamento užsienio politikos komiteto pirmininkas, krikščionis demokratas Ruprecht Polenz, kurį cituoja laikraštis *Bild*.

Socialdemokratų užsienio politikos ekspertas Hans-Ulrich Klose sakė: "Ponas Sikorski turėtų iš naujo apgalvoti savo komentarus, o tada juos kuo greičiau atšaukti". Minimą dujotiekio projektą, kurį remia buvęs Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder, vykdo Rusijos gamtinių dujų monopolininkė "Gazprom" ir dvi vokiečių firmos.

R.Sikorski Briuselyje žurnalistams sakė, kad Vokietijos požiūris pakerta Europos Są-

jungos bendrąją užsienio ir saugumo politiką. "Lenkija ypač jautri koridoriams ir susitarimams už jos nugaros. Tokia buvo Lokarno (sutarčių, įtvirtintų vakarines Vokietijos sienas,) tradicija, Molotov-Ribbentrop tradicija. Tai buvo XX amžius. Nenorime jokių jos pasikartojimų", - sakė jis. *LRT*

**V. JUŠČENKA BUVO
NUODIJAMAS DIOKSINU**

Pakartotinė ekspertizė patvirtino, kad Ukrainos prezidento Viktor Juščenka organizme yra dioksino, pranešė šalies generalinė prokuratūra. Tuo ekspertai patvirtino ankstesnes Nyderlandų, Vokietijos, Didžiosios Britanijos ir Belgijos laboratorijų išvadas, kad V.Juščenka organizme yra nuodingosios medžiagos - dioksino. *LRT*

PENKERI METAI – BE REFORMŲ

Iš Ministro pirmininko posto ir, kaip pats teigia, iš aktyviosios politikos besitraukiantis Algirdas Brazauskas kol kas nepalieka vadinamojo politinio testamento. Tiesą sakant – anoks ir praradimas: socialdemokratų vadas iki šiol dažniau buvo prastas pranašas. Kadaise – dar komunistiniais laikais – buvęs itin skeptiškas Lietuvos nepriklausomybei (tokiems svajokliams sarkastiškai siūlęs įteikti net Nobelio premiją). Vėliau 1997-aisiais – jau kartą traukęsis pensijon – kvietęs savo įpėdiniui prezidento poste rinkti Artūrą Paulauską. Ar tik prieš pusantų metų – žinia-sklaidai pasakojęs apie savo "septintąjį" jausmą, kuris kuždėjęs jį Socialdemokratų koalicijos su Darbo partija veikiausiai nebūsią...

Ar tiek pat vertinga ir naujausia A. Brazausko pranašystė, iškankinta "Spaudos klube"? Apie tai, kad kita valdančioji koalicija greičiausiai bus suformuota jau be Darbo partijos. Atrodo, jog net jam per pusantų bendro darbo su Viktoro Uspaskicho kompanija metų tapo aišku: su tokiais partneriais pavojinga eiti net į žvalgybą, bet ir žibuokliuoti. Geriau vėliau negu niekad: iš parlamentinių partijų vadovų savo poziciją apie Darbo partiją jau dabar buvęs premjeras tokia švelnia forma pastovumo bene paskutinis. Na, išskyrus Rolando Pakso "tvarkos ir teisingumo" saugotojus, kuriems, rodo, – kad ir su velniu.

Žmogiškai suprantama: norint apie dabar jau buvusius pagrindinius koalicijos partnerius pasakyti daugiau ir griežčiau, A. Brazauskui tektų atsakyti į daug sudėtingesnę klausimą: dėl kokių tikslų su jais obuo-liauta nuo 2004-ųjų rudens? O štai dar toliau lauktų visiškas akligatvis: apskritai – ką Lietuvai davė iš pensijos sugrįžusio socialdemokratų vado, kaip dabar pabrėžiama, rekordiškai ilgas penkerių metų buvimas Vyriausybės galvos vietoje?

Šiandien atsakydamas į tokį klausimą, A. Brazauskas veikiausiai pakartotų jau ne kartą girdėtą motyvą, apie iš principo "gerėjantį gyvenimą", jo vadovavimo įvairios sudėties ministrų kabinetams laikais "didėjusias pensijas", "kilusius atlyginimus" ir "gražėjusius miestus"... Beje, tame pačiame

"Spaudos klube" ilgiausiai poste išbuvęs Lietuvos Ministras pirmininkas pabrėžė, jog bene svarbiausiu pasiekimu laikytų "sėkmingą "Mažeikių naftos" pardavimą". Tai, anot jo, pagaliau leis žmonėms gražinti indėlius ir įvykdyti kitus panašius valstybės išpa-reigojimus savo piliečiams.

Šioje vietoje su ekspremjeru daug kas norėtų diskutuoti. Ne tik kaip nors piktybiškai abejoj-dami dėl formaliai neužbaigto pardavimo sandorio pasekmių. Diskusija vyktų iš skirtingų pasaulėžiūrų pozicijų. Iš tiesų daliai visuomenės atrodytų, jog yra gerai, kai Vyriausybė par-duoda valstybės turtą ir gautus pinigus "teisingai" paskirsto ir išdalija. Šioji dalis iki šiol yra pasirengusi net balsuoti už tokius gerus žmones valdžioje.

Netiesos sakymas

Tačiau į užsienį ir į save (visai kaip "vidiniai emig-rantai" sovietiniais laikais) vis labiau emigruojanti Lietuva sakys, jog gražintas indėlis ar keliasdešimt litų pakelta alga iš tiesų yra menka laimė. Ypač priešpaskutinėje pagal išsivys-tymo lygį Europos Sąjungos šalyje su daugelyje gyvenimo sferų išlikusia sovietine sistema ir papročiais. Nes žinos, kad už tą trumpalaikę laimę kaipmat ir kone kasdien tenka sumokėti ne klausantis specifinių A. Bra-zausko infliacijos skaičiavimo formulų, o gydykloje, valdiš-koje įstaigoje, teisme ar laikant brandos egzaminus.

Penkeri metai stagnacijos, penkmetis - be reformų. Vadovaujant premjerui, kuriam atrodė, kad iššūkio sąvoka tėra politikoje nereikalingas ir er-zinantis anglų kalbos vertinys. Kuris nebijojo ir iš Seimo tri-būnos pareikšti, jog pageidauti, kad besivystančios Lietuvos valstybės bendrasis vidaus produktas (BVP) nuolat augtų bent 10 proc. per metus (šis ro-diklis buvo beveik pasiektas tik 2003 m. – 9,7 proc.), yra nenor-malu: "Tai yra nenormalus au-gimas ir Europa nesupranta šių skaičių. Man ne vienas kolega uždavė klausimą – ar jūs ten neprirašėt ko nors?".

Ši citata iš vieno 2005-ųjų balandį įvykusio Seimo plena-rinio posėdžio – bene labiausiai apibūdinanti A. Brazausko - premjero credo. Ir tuo pat metu – didžiausia mįslė. Kas tai

Lietuvos Respublikos I. užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

NATO nuotr.

buvo: banaliausias netiesos sakymas, manant, kad to niekas neišgirs. O gal Ministras pirmi-ninkas gyveno kažkokiam savo pasaulyje, nematydamas ar nenorėdamas matyti Lietu-vos pašonėje dinamiškai besi-vystančių kaimynių - toli mus pralenkusios ir tebelenkiančios Estijos, o dabar jau – ir Latvi-jos, kuri šiuo metu auganti 9-10 proc. per metus Lietuvą stumia į absoliučią ES nuošalę?

Jeigu tai – ekspremjero pa-saulėžiūros problema, galima suprasti, kokią potekstę iš tikrųjų galėjo turėti "ne vieno kolegės abejonės" dėl BVP prirašinėjimo: kaip galima augti tokiais tempais, gyvenant be sisteminių ir struktūrinių reformų? A. Brazausko mąsty-mas tokios versijos nepriėmė. Kaip ir šiomet ne tik iš Briu-selio, bet ir iš daugelio ES šalių sostinių siųstų signalų, kad Lietuvai su jos pokomunistine valdymo sistema ir ekonomika euro zonoje dar nėra ką veikti.

A. Brazauskas šiandien kal-bėdamas apie nepavykusį euro įvedimą, kurį jis pats vadino "strateginiu" uždaviniu, sten-giasi šio fakto nesureikšminti. Tačiau teigiamo Europos Komisijos sprendimo premjerui reikėjo kaip vandens. Kaip elik-syro. Dabar galima tik spėlioti, ar, Lietuvai sulaukus pakvieti-mo į euro zoną, jis būtų taip greitai subrendęs atsistatydinti.

Todėl galima tik įsivaizduoti, kokių smūgiu jam tapo "euroniuksas" iš Briuselio, jau be subtilių signalų parodęs, kad A. Brazausko, jo pasaulėžiūros ir komandos epocha baigėsi daug anksčiau, nei dabar api-formintas jo apsisprendimas galutinai pasitraukti iš aktyvios politinės veiklos.

Ar labai džiaugsis A. Bra-zauskas pensininkas, kad Lie-tuva per paskutinį penkmetį nelabai tenutolo nuo sistemos, kuri jam buvo tokia artima?

Rytas Staselis,
www.bernardinai.lt

LIETUVA PASIRENGUSI DEMOKRATIJOS PLĖTRAI Į RYTUS

Lietuva vertina Šiaurės kaimynų paramą kelyje į demokratiją ir šiandien jau yra pasirengusi imtis atsakomybės ir padėti Rytų kaimynams kurti pilietinę visuomenę ir plėtoti demokratiją.

Tai Islandijos sostinėje Reikjavike vykusiame šešta-jame Baltijos jūros valstybių tarybos (BJVT) vyriausybės vadovų susitikime birželio 8 d. pareiškė laikinasis Lietuvos užsienio reikalų ministras **Antanas Valionis**. "Esu tikras, kad Baltijos jūros valstybių taryba yra ir bus forumas, kuriame priimami visoms Baltijos jūros regiono valsty-bėms svarbūs sprendimai", - A. Valionis cituojamas Lietu-vos URM pranešime.

Jis pabrėžė, kad aktyvus BJVT bendradarbiavimas su Ukraina ir Baltarusija turės teigiamą poveikį demokratinėms vertybių plėtrai regione.

Aptardamas Baltijos jūros jūrinės aplinkos ir jūrinio saugumo klausimą, užsienio reikalų ministras atkreipė dėmesį, kad šiandien Baltijos jūra yra viena labiausiai už-terštų jūrų pasaulyje. Tą liudija ir Tarptautinės jūrų organiza-cijos Baltijos jūrai suteiktas ypatingai jautrios jūros sta-tusas.

"Norint apsaugoti Baltijos jūrą nuo taršos nafta ir kitomis pavojingomis medžiagomis, nepaprastai svarbus mūsų ben-dras išipareigojimas suderinti aplinkosaugos teisės aktus", - teigė ministras A. Valionis.

Kaip neatidėliotiną klau-simą ministras įvardijo nuotekų valymo įrenginių statybą Rusi-jos pusėje šalia Nemuno. So-vevtsko ir Nemanos celiuliozės gamyklos kasmet į upę išlei-džia tūkstančius tonų teršalų, patenkančių į Baltijos jūrą.

Ministras A. Valionis taip pat atkreipė dėmesį į naftos

gavybos "D-6" telkinyje Balti-jos šelfe keliamą pavojų Balti-jos jūros aplinkos ekologiškai būklei.

"**Baltijos jūros dujotiekis**, kurį planuoja tiesti Rusijos ir Vokietijos kompanijos, yra dar vienas projektas, kurio įgyven-dinimas susijęs su dideliais pavojais Baltijos jūrai, jos regiono gamtai ir šiame regio-ne gyvenantiems žmonėms", - sakė užsienio reikalų minist-ras, kviesdamas aptarti institu-cinę šio projekto priežiūrą.

Pasak ministro, dujotiekio maršrutas beveik neišvengia-mai eis vietomis, kuriose yra palaidoti cheminiai ginklai. Todėl šio dujotiekio tiesimui būtinas visų valstybių, daugia-šalių tarptautinių organizacijų dėmesys.

Ministras pabrėžė, kad Bal-tijos jūros regiono valstybės vis geriau suvokia bendros energetikos strategijos svarbą ir BJVT - tinkamas forumas bendrai svarstyti kylančias problemas ir ieškoti bendrų sprendimų.

"Dabar turime pasinaudoti galimybėmis sutelkti BJVT pastangas regiono ekonomikos dinamiškumui palaikyti ir palankiausioms verslui sąly-goms sukurti, aktyviau į šiuos procesus įtraukiant Rusijos regionus, ypač Karaliaučiaus sritį", - sakė Lietuvos diploma-tijos vadovas. **LR URM**

Kaip teigiama Jungtinių Tautų pranešime apie migra-ciją, dabar beveik 200 mln. žmonių – ketvirtadaliu daugiau negu 1990 metais – gyvena ne savo gimtojoje šalyje, praneša **BBC**. JT Generalinio sek-retoriaus Kofi Annan ata-skaitoje teigiama, kad daugelis migrantų išvyko gyventi į turtingąsias šalis, o vienas iš penkių persikėlėlių apsistojo JAV. **LRT**

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LIETUVOS ATSTOVAI PASIRAŠĖ "MAŽEIKIŲ NAFTOS" PARDAVIMO SUTARTIS

Vilnius, birželio 9 d. (ELTA). Laikinasis ūkio ministras Kęstutis Daukšys ir viceministras Nerijus Eidukevičius birželio 9 d. pasirašė sutartį dėl 30.66 proc. "Mažeikių naftos" akcijų paketo pardavimo Lenkijos bendrovei "PKN Orlen", kurios į valstybės biudžetą turėtų atnešti virš 2 mlrd. litų.

Lenkijos koncerno ir 53.7 proc. akcijų paketo savininko "Jukos" sutartis buvo pasirašyta gegužės pabaigoje, "PKN Orlen" perka šį akcijų paketą už 1 mlrd. 492 mln. JAV dolerių.

Mažiausia pinigų suma, kurią už 30.66 proc. akcijų paketą turėtų gauti Lietuva yra 851 mln. 829 tūkst. JAV dolerių. Seimas Vyriausybės ir "PKN Orlen" sutartims pritarė.

Anot derybininkų, kaina už Mažeikių įmonės akcijas pagal susitarimus gali padidėti – jeigu "Jukos" ir "PKN Orlen" susitartų dėl didesnės kainos, ir Vyriausybės sutartyse kaina esą atitinkamai kistų.

Lenkijos koncernas "PKN Orlen" sutartį dėl Lietuvai priklausantių 30.66 proc. "Mažeikių naftos" akcijų įsigijimo pasirašė jau gegužės 19 dieną ir atidėjo, laukdamas įgalioto Vyriausybės atstovo parašo. Ji taip pat skelbs oficialų pasiūlymą pirkti 5.76 proc. "Mažeikių naftos" akcijų, dabar esančių Vilniaus biržos apyvarčioje.

Pagal pasirinkimo sandorio sutartį Vyriausybei bus suteikta teisė koncernui "PKN Orlen" parduoti dar apie 10 proc. "Ma-

Birželio 1 d. Lietuvos ūkio ministras Kęstutis Daukšys pateikė Seimo nutarimo "Dėl pritarimo sutarčių su Lenkijos akcine bendrove Polski Koncern Naftowy Orlen S.A. projektams" projektą. www.lrs.lt

žeikių naftos" akcinio kapitalo. Bendra kaina už visas pasirinkimo sandorio akcijas yra beveik 278 mln. JAV dolerių, tačiau, jei Vyriausybė pasinaudos pasirinkimo sandoriu per trejus metus nuo 30.66 proc. akcijų paketo pardavimo Lenkijos kompanijai, bendra kaina už visas pasirinkimo sandorio akcijas bus apie 284 mln. 500 tūkst. JAV

dolerių. Šis pasirinkimo sandoris yra įpareigojantis Lenkijos koncerno akcijas įsigyti, jei Vyriausybė pareikštų norą jas parduoti. Vyriausybei taip pat suteikta teisė reikalauti atšaukti "Mažeikių naftos" vadovybės sprendimus, jeigu tokie sprendimai keltų grėsmę Lietuvos valstybės saugumui arba energetikos saugumo politikai.

SUSIVIENIJIMUI LIETUVIŲ AMERIKOJE – 120

Šiuo metu labai mažai girdime apie seniausią ne tik JAV, bet ir visame pasaulyje lietuvišką organizaciją, įkurtą 1886-aisiais senųjų ateivių centre Pensilvanijoje. Šiomet ji švenčia 120 m. sukaktį.

Buvo puiki proga pasikalbėti su praėjusį rudenį išrinktu jos naujuoju pirmininku Kęstutiu Miklu, kada jis gegužės pirmąjį savaitgalį iš savo namų Floridoje buvo atvykęs Čikagoje dalyvauti išėivijos šaulių organizacijos suvažiavime.

Šnektelėjome ir apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje (SLA), angliškai – "Lithuanian Alliance of America". Tai ne tik sena, bet ir garbinga organizacija, turėjusi dešimtis tūkstančių narių (dar 1926 m. joje buvo daugiau nei 17 tūkst. narių).

Pagal naujausius oficialius duomenis SLA dabar yra 2,484 nariai, kurių dauguma gyvena JAV ir maža dalis Kanadoje. Visi nariai turi mokėti tam tikrą mokesį (jo dydis priklauso nuo gyvybės draudimo sumos) ir

gali dalyvauti skyrių (kuopų) kultūrinėje ar visuomeninėje veikloje. Anksčiau SLA buvo pagrindinė JAV lietuvių organizacija, kuri dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės atgavimu, stipriai rėmė kultūrinę veiklą finansiškai.

Net ir tada, kai nuo jos atskilo aršių katalikų grupė ir sudarė Katalikų susivienijimą, o vėliau - komunistuojantys tautiečiai, susibūrė į Darbininkų susivienijimą, SLA išliko didžiausia vis dar veikiančia lietuvių organizacija. Gaila, kad Lietuvių katalikų susivienijimas nenorėjo veikti kartu su SLA – neseniai pasirinkęs sveltintaučius, sudaręs sutartį su Slovėnų moterų katalikų fraternaline draudimo organizacija, pranyko iš horizonto.

Ruošiasi platesnei veiklai

Nesinori daug kalbėti apie SLA praeitį, kurios 120 m. istorija yra turininga. Norisi atkreipti dėmesį į dabartį ir

ateitį. O ji, pasak K. Miklo, gali būti dar gana gera.

Naujasis prezidentas jau ne kartą lankėsi SLA centro raštinėje, įsikūrusioje pagrindiniame New York didmiesčio rajone (dabar SLA nekilnojamas turtas ten gali kainuoti apie porą milijonų dolerių).

Ten balandžio paskutinį savaitgalį vyko SLA vyriausiojo organo – Vykdomosios valdybos – suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir naujasis viceprezidentas, ALT'o pirmininkas advokatas Saulius Kuprys iš Čikagos. Šio jaunosios kartos atstovo įsitraukimas į SLA vadovybę yra labai reikšmingas ir be abejo, prisidės prie organizacijos atgimimo. Paskutiniaisiais metais jos narių skaičius kasmet mažėjo ir mažai kas žinojo, kad ji dar veikia.

Nutarta atgaivinti *Tėvynės* laikraštį, kuris daugiau negu 100 m. sėkmingai tarnavo narių ir vadovybės tarpusavio ryšį sustiprinti ir informacijai teikti. Po vasaros pertraukos visoje lietuviškoje spaudoje galvojama dėti skelbimus apie SLA, ypatingą dėmesį kreipiant į "trečiabangininkus", jaunąją

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išėivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su nauju, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2006 m. rugpjūčio 21 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoje) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas

Nr. ir gatvė

Miestas..... ValstybėZip

Tel. numeris

**Jei siūlote *Dirvą* siųsti susipažinimui, įrašykite siūlo-
mojo adresą:**

Pavardė ir vardas

Nr. ir gatvė

Miestas..... ValstybėZip

kartą, kuri turėtų įsitraukti, o vėliau ir perimti šią seną ir turtingą organizaciją.

Daug visokių projektų posėdyje iškelta, bet čia nėra gali- mybių ir reikalo viską vienu kartu suminėti. Konkrečių planų, kaip paminėti SLA 120 m. jubiliejų, dar nesudaryta, bet tos iškilmės turėtų vykti Pensilvanijos valstijoje, kur susivienijimas gimė. Apie tai plačiau turėtume išgirsti netolimoje ateityje.

Trumpai apie naująjį pirmininką

Apie naująjį SLA pirm. Kęstutį Miklą būtų galima storą knygą prirašyti. Per beveik 84 savo amžiaus metus jis daug nuveikė – ne tik savo šeimoje, asmeniniame gyvenime, bet ir lietuviškoje veikloje – Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje. Visų pirma, jis jau senas SLA darbuotojas, savo veiklą šioje organizacijoje pradėjęs

dar gyvendamas New Yorko apylinkėse. Praėjusį rudenį Čikagoje vykusiame SLA seime jis buvo patvirtintas kaip vienas iš keturių garbės narių (kiti – John Lapinski, Nicholas Boxter, Edvardas Šulaitis).

Kęstutis – pasižymėjęs žurnalistas, šį darbą pradėjęs dar Lietuvoje, buvęs Jungtinių Tautų korespondentas, taip pat ir ELTOS atstovas New Yorke. Jis 8 metus buvo Lietuvių žurnalistų sąjungos pirmininkas.

Nuo pat atvykimo į JAV Kęstutį matėme tarp Lietuvių šaulių organizacijos veikėjų. Jis vadovavo New Yorko kuopai, buvo ilgalaikis visos išėivijos šaulių sąjungos kontrolės komisijos pirmininkas.

Ne mažesni jo nuopelnai ir JAV LB veikloje: jis yra ne tik vietinių LB skyrių pirmininkas, bet ir JAV LB tarybos bei PLB seimų aktyvus narys, dalyvau- (Nukelta į 11 psl.)

IŠMURKDYTO KATINO “FILOSOFIJA”

Marius Kundrotas

Tai istorija, pažįstama daugeliui, kam teko auklėti jauną šunį ar katiną. Ypač gyvenant miesto bute. Viena kertinių problemų - išmokyti savo augintinį gamtos reikalus atlikti tik tam skirtoje vietoje. Šį mokslą teko pereiti ir mano katinui. Gyvūnelis – mielas, jaukus ir švelnus. Dirbant kompiuteriu arba skaitant knygą, įsitaiso ant kelių ir murkia. Tačiau su higienos reikalavimais apsibrasti jam nebuvo lengva. Teko syki pamokyti senų liaudišku papročiu: paminti už pakarpos ir pamurkdyti jo paties pridarytoje balutėje. Ilgam atsiminė...

“Koks nemalonus tipas” – turėjo pagalvoti katinas. “Koks bjaurus jo būdas, kokie neko- rektiški auklėjimo metodai”.

Kas tokiu atveju kaltas? Išmurkdžiusiojo nuomone – tas, kuriam teko šitokiu būdu aiškinti, ką daryti dera ir ko – nedera. Tačiau išmurkdytajam, tikriausiai, atrodė kitaip.

Ir nieko nuostabaus. Tokiais atvejais katės – mažai, kuo skiriasi nuo žmonių. Užtenka pasižiūrėti, kaip į kritiką savo atžvilgiu atsiliepia daugelis valstybės ir sostinės politikų. Reakcijos – šimtu procentų atitinka išmurkdyto katino “filosofiją”, žinoma, rašytiną tikrai kabutėse. Tiek Vyriausybės vadovas, tiek neformalusis jo bendravaldis iš užsienio, tiek Vilniaus meras pagrindinę problemą regi ne savo veiksmuose, o tuose, kurie tuos veiksmus paviešina ir atitinkamai įvertina. Ypač išraiškin-

gi pasisakymai tokiais atvejais: *netrukdykite dirbti*. Arba kaltinimai intrigomis ir purvo pylimu. Labiausiai netoleruojama kritika iš savų bendražygių pusės: tai vertinama tiesiog kaip išdavystė. O išdavikų – niekas nemylti. Turime netgi priežodžius, tokiems atvejams: prarastas paukštis, kur savo lizdą teršia, nedera nešti šiukšlių iš namų ir taip toliau, ir panašiai. Tačiau ką padarysi: jei- gu kažkas tuos namus prišiuoklina, tai kažkam tenka tas šiukšles išnešti. Negyvensi gi tarp šiukšlių.

Ar galima šiandien Lietuvoje kitokia politika? Kolei kas, perspektyvos – labiau, nei miglotos. Jei atsiranda politikas (dažniausiai – jaunas, nepatyręs idealistas), kuris mėgina diegti kitoniškas normas bei standartus, išsyk pakilęs partinis veteranas su L. Berijos akiniais ir atitinkamu mentalitetu, arba persivertęs komjaunimo auklėtinis, ar naujoje aplinkoje prakutęs kolūkio pirmininko sūnelis, griežtai išaiškina partinės drausmės ir vienybės dėsnius. Ant svetimų pamazgas pilti – galima ir net pageidautina. Ant saviškių – šiukštu. Apie juos – kaip apie mirusius: tikrai gerai arba nieko. O geriausias variantas – kritikuojant svetimus, rodyti savuosius kaip teigiamą alternatyvą. Visiškai nesvarbu, kad ir vieni, ir kiti daro tą patį: šito niekas neturi žinoti.

Tačiau – gerai tai, ar blogai – tauta šitai mato. Ir darosi savas išvadas. O matydama skir-

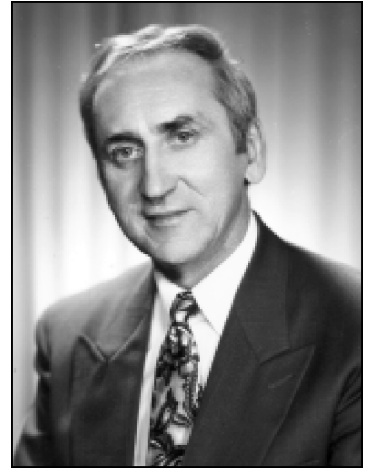
tingai taikomus elgesio kriterijus saviems ir svetimiems, visą politiką ima vertinti kaip veidmainystę. Geriausiu atveju – kaip spektaklį. Apie kokius vertybinius pasirinkimus tokiais atvejais galima kalbėti?

Bene arčiausiai toki pasirinkimai iš parlamentinių partijų šiandien pasislinko konservatoriai: vos nuskambėjus gandams apie ne visiškai aiškiais būdais įsigytus pirmininko uošvės turtus, partijos nariai suskubo šį klausimą išsiaiškinti. Socialdemokratai, darbiečiai ir “liberalieji” centristai elgiasi priešingai. Saviškių kritikams šiose partijose paliekamas tik vienas kelias: laukan iš partijos.

Norėtusi tikėti, jog šitokį konservatorių poelgį sąlygojo nuoširdus rūpestis politiniu skaidrumu, o ne vidiniai kivirčiai ar ambicijos, nors daugelis gali aiškinti būtent šitaip. Juk taip patogu vertybines priešpriešas suvesti vien į asmeninius konfliktus. Tada realios vertybinės atskirties - nebelieka. Kai tiesa tampa reliatyvia, tuomet – viskas galima. Tuomet tiesa, vertybės ir idealai telieka propagandinės kovos priemonėmis. Kažin, ar tai nėra blogiau už atvirą cinizmą bei pragmatizmą, kuomet bet koks vertybiškumas – iš anksto atmetamas. Tačiau po vadina- mojo “paksogeito”, kalbėti apie vertybes tapo ypač madinga, žinoma, kalbant apie jas tikrai kitiems. Juk taip nemalonu, kai jos atsigrežia prieš viduje, už uždarų durų” (V. Us- paskichas apie buvusį bendražygi V. Muntianą). Analogijas atpažinti palikime kiekvienam skaitytojui savarankiškai.

(“Tautininkų žinios”, 2006 m. balandis-gegužė, Nr.7-8.)

DR. EMANUELIUI KĘSTUČIUI JARAŠŪNUI – TREČIAS DAKTARO LAIPSNIS

Prof. dr. Emanuelis Jarašūnas

Prof. dr. Emanuelis Jarašūnas, kuriam Californijos valstybinis universitetas Long Beach 2002-tais metais suteikė Professor Emeritus titulą, ilgą plataus masto mokslinio darbo metų bėgyje buvo apvainikuotas net trimis daktaratais.

Jau 1979-tais metais gegužės mėnesį Southwestern University, Florida, suteikė jam pirmą daktarata už mokslinį darbą tyrinėjimo srityje už “Įtampų atpalaidavimą medžiagoje naudojant vibraciją”. 1993 metų spalio mėnesį Ispanijos **Universitat De Valencia** – antrą daktarata už medžiagų atsparumo programos struktūrą ir pritaikymą laboratorijose.

Trečias garbės daktaro laipsnis suteiktas 2006 – tu metų gegužės 16-tą dieną Kaune, Kauno Technologijos universitete už nuopelnus Lietuvos mokslui ir švietimui.

Labai paminėtas ir jubiliejinis aukso medalis, kuriuo, už Senato nario nuopelnus atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą, prof. dr. Emanuelis Jarašūnas buvo apdovanotas 1998-tais metais universitetui švenčiant atkūrimo dešimtmetį.

Tai didelis ir garbingas įvertinimų ir atžymėjimų krūvis, kuriuo ne tik patsai profesorius, bet ir visi lietuviai gali ir turėtų didžiulius. Paklaustas, kuris iš tų titulų ir žymenų jam asmeniškai yra svarbiausias, profesorius – trigubas daktaras (labai taktiškai) atsakė, kad didelį patitenkinimą duoda jam Los Angeles lietuvių vyrų kvartetas, kuriame jis dainuoja pirmu te-

noru ir kurio keturiasdešimtmetį Los Angeles “dainuojantys inžinieriai” rugsėjo 10 dieną švęs jubiliejiniu koncertu, kurį žada kukliai pavadinti “muzikine pyne – montažu”. Los Angeles lietuviai, visada labai didžiuo- vėsi ir užtarnautai vertinę “savo” Vyrų kvartetą, nekantriai lauks rugsėjo 10 d., sveikins Kvartetą šio jubiliejaus ir jų nepaprasto patvarumo proga ir linkės jiems dar daugelio dainuojančių metų. O prof. dr. Emanueliui Jarašūnui dar visos eilės užtarnautų ir garbingų profesinių įvertinimų.

Rūta Sakienė

Lietuvių fondo nariams, dėkoja Juozas Dambrauskas už paramą knygai “Žaidimas ir kultūra Lietuvoje”. Jis rašo: “Linkiu viso geriausio, tikiuosi pagalba, kurią Jūs teikiate Lietuvos žemei ir Jos žmonėms sustiprins kultūrą”. Kviečiame visus jungtis į Lietuvių fondą. Adresas: **14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.**

GLORIA VICTIS

A. Randamonis

“Trimitas” 1936 m. birželio 11 d.

IV.

- Povstancy! – sukilėliai – pasigirdo nežmoniškas bliovimas. – Gelbėkis, stačiatikių tauta – spasajisia pravoslavnyj narod – kur kas išgal!

- Valio!!! – atsakė jiems galingas kelių dešimčių gerklų balsas – parodykime jiems kelią į Maskvą.

Ramus klebonijos kiemas staiga virto pragaru. Šūviai, šauksmai, aimanavimai, šaukiami... Vienu metu visame miestelyje prasidėjo pjautybės. Iš netyčia puolami, rusai net nebandė gintis. Jie mielu noru būtų pasidavę nelaisvėn, tik kad sukilėliams buvo draudžiama juos gyvus palikti. Patiems buvo sunku išmisti, dar su belaisviais tąsyti! Tai ir mirė barzdociiai, nespėję nė šautuvo

pagriebti. Mirė pirkių kertėse, palovėse, klėtyse, kur juos aptiko kerštingas sukilėlių ašmuo. Daugelis jų išbėgiojo vienmarškiniai, išnešiodami po apylinkę žinią apie savo pralaimėjimą.

Ilgiausiai gynėsi “jevo blagorodije”. Keliais pistoletais apsiginklavęs, jis nieko neišleisdavo į kambarį ir vadas jau buvo beketinas padengti visą kleboniją, kai Jurgis pasiūlė išardyti lubas ir apiberti narsų karininką smiltimis. Tikrai lubų ardymas padarė rusui įspūdį. Jis pradėjo nežmoniškai nuo dulkių čiaudėti, keiktis ir išsoko pro langą, kur jo laukė atstatyti dalgiai. Palangėjis jis ir žuvo. Jurgis triumfalčiai rodė visiems kruviną batą, kuris tiek buvo

suerzines girtą maskolių karininką, kad jis nespėjo suorganizuoti gynimosi.

Sukilėliai gavo daug lobio: keliasdešimt šautuvų (tat buvo vadui visų brangiausia), lauko virtuvę, daug milinių, batų, šovinių. Reikėjo tik nešdintis greičiau, nes suerzintas priešas galėjo paskubėti ir smarkiai bažnytikaimiui atkeršyti. Klebono prašomas vadas pasitraukė girion, nenakvodamas. Ir gerai padarė, nes jau kitai dienai auštant, miestelėnai gavo sutikti naujų svečių. Prasidėjo laidotuvės, molebenai, tardymai ir egzekucijos. Jei buvo įrodyta, kad kas davė sukilėliui iš savo kibiro atsigerti, jo namai supleškėdavo ir jis būdavo apkaustomas. Eiguliuko teta tik todėl išvengė nelaimės, kad išsaugojo nuo sukilėlių klėty žilabarzdį rusų efreitorių, kuris visiems garsiai pasakojo, kaip jo ieškota ir nerasta.

2. Eina kariai tamsia giria: tra ta ta, tra ta ta!

Pavakary klebonas vėl mel- dėsi susikaupęs sode, kai staiga iš serbentų krūmų išdygo baltas Jurgio veidas. Klebonas jį peržegnojo ir nusigrežė, lyg nema- tąs. Iš klebonijos buvo girdėti kaip ir vakar keiksmi ir girtos dainos.

- Klebonėli, šaukė iš užpa- kalio tylus balsas, - klebonėli! Vadas prašė būtinai tuoj atvykti stovyklon su Viešpačiu Dievu. Miršta vienas sužeistas suki- lėlis... - Klebonas ūmai atsigre- žė ir ėjo stačiai kalbančio krū- mo link. Jo pabalusios lūpos ka- žin ką murmėjo, iš tolo galima buvo manyti, kad kunigas mel- džiasi, nes rankoj laikė brevi- jorių: “...gerai, gerai, pasakyk, kai visai sutems, telaukia raitas palydovas pagiry... atjosiu iš naktigonų...” – šlamėjo žo- džiai, įterpti į lotynišką maldą. Jurgis linksmas pašoko ir din- go.

Jis pats sulaukė kunigą tam- soje ir nuvedė paslaptinę raite- lį ligi stovyklos.

Atgal kunigą palydėjo pats vadas. Jis jį išvedė kitu keliu, kad klebonas galėtų grįžti namo visai iš kito šono.

Rytojaus dieną draugai iš- kilmingai palaidojo maskolių peršautą draugą. Liūdna cere- monija jau ėjo prie galo. Ramios pušys stiepėsi aukštyn. Jų viršūnės kilniai klausėsi liūdnu psalmių giedojimo. Saulė auk- sino pačias aukštąsias. Vadas, kartu pasirėmęs, rymojo susi- mąstęs. Jis jau buvo atsisakęs plano antrą kartą pulti miestelį. Iš kunigo jis sužinojo, koki at- sargūs dabar pasidarė masko- liai. Reikėjo keltis kur toliau, išnaudoti pergalės garsą, ir prie- šas taip terorizuoti, kad nedrįstu pulti, nedrįstu nei vyti.

- Ką čia bekalbėti, - pamojo galva, - žinoma, vysis. Vysis ir pavys. Pavys ir sumuš. Kad ir bent kiek jau apšaudyta jaunuomenė negi galės išlaikyti kau- tynių su reguliaria kariuomene! O kas toliau?

(Bus daugiau)

Bendrovės "Food Depot International" partnerė Asta Kavak, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus dailininkė Ramunė Razevičienė ir "Food Depot International" darbuotoja Asta Mockutė.

Ritos Janz nuotr.

CHICAGO, IL

Birželio 5 d. Čikagos Daley Plaza aikštėje prasidėjo festivalis, skirtas paminėti Čikagos tarptautinės susigiminiavusių miestų programos 50-metį. Festivalio metu lankytojai galėjo stebėti meno kolektyvų iš su Čikaga susigiminiavusių miestų pasirodymus, paragauti tų šalių valgių bei įsigyti suvenyrų.

Festivalyje Lietuvos stovą įrengė lietuviškus maisto produktus į JAV importuojanti kompanija "Food Depot International" kartu su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulatu Čikagoje, pateikusių turistinės informacijos apie Lietuvą. Čia visą savaitę lankytojai galėjo įsigyti lietuviškų maisto produktų bei suvenyrų, susipažinti su Lietuva bei turizmu į Lietuvą galimybėmis.

Festivalio lankytojus sužavėjo lietuvių tautiniais rūbais apsirengusios kompanijos, "Food Depot International" ir Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje darbuotojos, su kuriomis nusifotografuoti norėjo ne vienas apsilankęs renginyje.

Vilniaus ir Čikagos susigiminiavusių miestų komiteto pirmininkas yra Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje įkūrėjas ir prezidentas Stanley Balzekas, jaunesnysis. Jo įkurtas muziejus šiemet mini 40-ąsias veiklos metines.

Vilnius ir Čikaga susigiminiavusių miestų sutartį pasirašė 1993 m. Šiuo metu tokias sutartis Čikaga yra pasirašiusi su 25 pasaulio miestais.

Čikagos tarptautinės susigiminiavusių miestų programos 50-mečio paminėjimo renginiai

tesėsi iki birželio 15 d., kada įvyko iškilminga festivalio uždarymo ceremonija.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje

CLEVELAND, OH

LIETUVIAI STUDENTAI KENTE

Kent State Universitete, prie Cleveland, Ohio, studijuojantys lietuviai studentai uoliai pildo Kent State Lituanistinės programos reikalavimus: parašyti mokslinį darbą lietuviška tema, pagelbėti kataloguoti lietuviškas knygas Kent bibliotekoje.

Lina Beržinskaitė, siekianti atskirus bakalaurus vokiečių kalboje ir tarptautinėse studijose jau parašė reikalaujamą mokslinį darbą "Lithuanian Branches of Government". Katerina Mataitė ruošia temą savo mokslo srityje. Vaiva Laniauskaitė, pedagogikos studentė, siūlo temą apie 1773 m. Lietuvos įsteigtą pirmąją valstybinę švietimo sistemą Europoje.

Kristina Petraitytė, studentė iš Australijos, ruošia daktarą iš audiologijos (klausos ligos). Kent Lituanistinės programos komitetas (globojantis Lituanistinę programą Kente) paskyrė ją sudaryti lietuvišką tinklapių per Kent State kompiuterių tinklą. Jai artimai talkins Vaiva Laniauskaitė. Dr. Viktoras Stankus, Kent Lituanistinės programos komiteto pirmininkas, surinks informaciją tinklapiui ir sutelks informaciją naujai brošiūrai apie Lituanistinę programą Kente. Šiuose projektuose aktyviai dalyvaus Lina Beržinskaitė ir Katerina Mataitė.

Programos Lituanistinis sti-

VOKIETIJA

PROF. V. LANDSBERGIS VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIJOJE

Vasario 16-osios gimnazija gegužės 13 d. minėjo Europos dieną. Ta proga mokykla buvo suteikta teisė vadintis "Pilielinės drąsos mokykla, mokykla be rasizmo". Šis Belgijoje gimęs sąjūdis iškėlė sau tikslą kovoti prieš bet kokią diskriminaciją. Lig šiol prie jo prisijungė jau 600 mokyklų. Viena iš jų – mūsų gimnazija, pirmoji lietuviška mokykla. Šio mūsų mokykloje vykdomo projekto globėjais yra europarlamentarai prof. Vytautas Landsbergis ir dr. Wolf Klinz.

Minėjimą atidarė mokinių atstovai Selina Strubel ir Audrius Makauskas. Svečius pasveikino gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuris padėjo mokytojai dr. Gabrielei Hoffmann, kuri šį minėjimą organizavo. Po diplomo "Pilielinės drąsos mokykla" įteikimo mokiniai diskutavo su Europos parlamento nariu prof. dr. Vytautu Landsbergiu. Įvadui jaunesnių klasių mokiniai trumpu vaidinimu išryškino atskirų tautų arba kultūrų sugyvenimo problemas ir iškėlė klausimą, kiek gali

pendijų fondas skiria lietuvių studentams studijuojantiems Kente iki 2,000 dol. į metus siekiantiems bakalauratą iki 3,000 dol., siekiantiems magistrą, iki 4,000 dol. siekiantiems daktarą. Norintiems pagelbėti lietuvių studentams Lituanistinėje programoje Kente gali aukoti "KSU Lithuanian Fellowship Income Fund" #10070, Tax I.D. #31-640279, siųsti Dean Moore adresu.

Lietuviai studentai, norintys studijuoti Kente ir įsigyti lituanistinę stipendiją, kreipiasi į: Dean Timothy Moore College of Arts and Sciences, Lithuanian Program, 105 Bowman Hall, KSU, Kent Ohio 44242 iki šių metų liepos 15-tos.

Dekanas Moore neseniai pranešė susirinkime su komitetu ir studentais, kad š.m. rudenį bus atgaivinami lietuvių kalbos kursai Kente. Dėstys ir egzaminuos prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, komiteto vicepirmininkė. Dekanas pranešė ir kad lietuvių rinkinys papildomai gavo 200 knygų, daugiausiai meno ir literatūros, per Ed Bell iš Emilijos Yuskovic rinkinio Bostone. Studentai pagelbės kataloguoti kartu su bibliotekininke Michelle Juszczec.

Linkę išsaugoti, ar padovanošti lietuviškas knygas, ir kitais lietuviško rinkinio reikalais kreipkitės į bibliotekininkę Diane Centa, Lithuanian Collection, KSU Library, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

Dr. Viktoras Stankus

ANTANUI MAŽEIKAI,

sunkiai ir varginančiai sunegalavusiam Vilties Draugijos vicepirmininkui inž. Antanui Mažeikai, linkime greitai grįžtančios sveikatos ir jo mums gerai žinomos nepalaužiamos energijos.

Vilties Draugijos Valdyba

išsiplėsti Europos Sąjunga. Diskusijose, kurioms vadovavo Audrius Makauskas, buvo kalbama apie Europos Sąjungos vertybes ir ateitį. Profesorius pasmerkė amoralią ES vadovų politiką Čėčėnijos atžvilgiu, taip pat Vokietijos ir Rusijos susitarimą tiesti dujotiekį Baltijos jūros dugnu, apie tai iš anksto nepranešus Baltijos šalims nei Lenkijai. Tačiau jis kartu išreiškė viltį, kad Europos laukia šviesi ateitis, jei tik ji nenusisuks nuo savo principų ir pamatinių vertybių. Prof. V. Landsbergis taip pat pabrėžė, kad ES bus gyvybinga tol, kol ji bus atvira naujoms šalims. Kadangi diskusijose dalyvavo ir vokiečiai, tai jos buvo verčiamos į vokiečių kalbą. Tai darė abiturientė Gabrielė Jankūnai-ė.

Minėjimą pajavairino gimnazijos saviveiklininkai: tautinių šokių šokėjai, choristai ir or-

kestrantai. Po programos grojo mokinių kapela, ir svečiai galėjo pasivašinti lietuviškais bei vokiškais skanumynais.

Kitą dieną, t. y. sekmadienį, gegužės 14 d., ateitininkų kvietimu profesorius Vytautas Landsbergis susitiko su lietuvišiais mokiniais, su jais diskutavo, bendravo visą vakarą.

Gegužės 10 d. Vokietijoje buvo minima knygų deginimo diena. Buvo prisiminti nacių laikais nukentėję vokiečių rašytojai, kaip Bertold Brecht, Franz Wefel ir Kurt Tucholski, o taip pat sovietų laikais nukentėję lietuviai rašytojai Tomas Venclova ir Vytautas Cinauskas. Išeivijai atstovavo poetės Liūnės Sutemos eilės. Mokiniai skaitė šių autorių kūrybą. Minėjimas buvo papildytas muzikiniais intarpais - grojo muzikos mokytojo G. Ručio paruošti mokiniai. *V16gim-inf.*

APIE "NAUJUOSIUS LIETUVIUS"

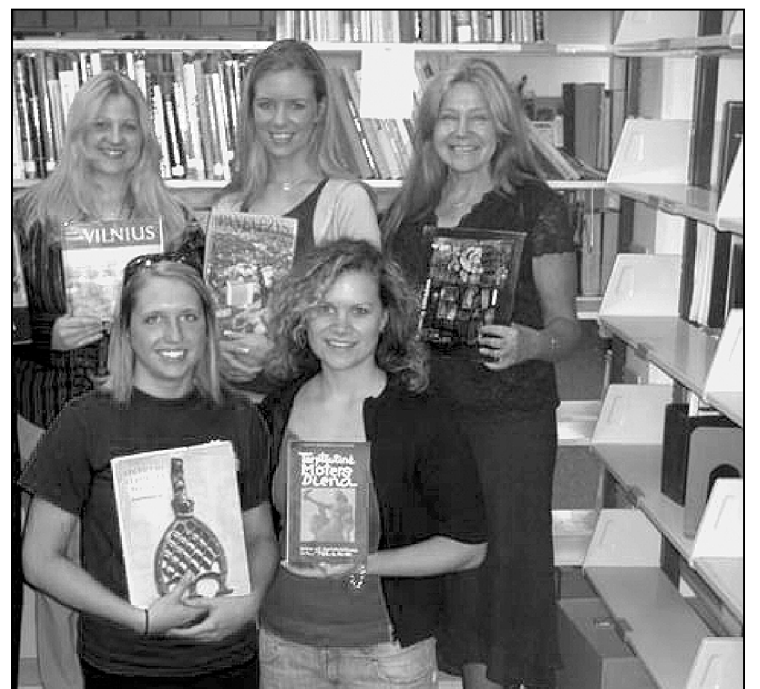
Straipsnis sudomino išmintingais ir taikliais išvedžiojimais apie dabartinę Lietuvą ir galimybę siekti kitoniškos Lietuvos ateities; galimybė glūdi jaunime, jo kūrybiškuose protuose, tik reikia sąlygų kurios galimos tik Lietuvoje.

Straipsnio autorius yra Edvinas Minkštimas. Ar tai gali būti tas pats jaunuolis pianistas ir kompozitorius, kurį girdėjau gegužės 6 d. Lithuanian Childrens' Relief koncerte Šv. Kazimiero parapijos salėje, Brockton, MA? Jis skambino

Fourth Ballade – Chopin ir savo kūrybos Carmen Fantasia. Jo veido išraiška, judesiai perdavė puikų skambesį, kur pianinas tikrai "dainavo". Paminėtina, kad šiam koncertui visi menininkai aukoja savo darbą kilniam tikslui – Lietuvos vaikų globai. Tai jau buvo ketvirtas metinis koncertas.

Džiugina jaunųjų kultūrinių ir menininkų rūpestis ieškant galimybių išvesti tėvynę iš dabartinių tautą alinančių blygybių!

Ona Adomaitienė,
Sunny Hills, FL

Pirmoje eilėje iš kairės: Vaiva Laniauskaitė ir Kristina Petraitytė, antroje eilėje – Katerina Mataitė, Lina Beržinskaitė ir prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, Kent Lituanistinės programos komiteto vicepirmininkė.

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Azerbaidžane viešėjusiam Lietuvos Respublikos prezidentui Valdui Adamkui buvo suteiktas Baku valstybinio universiteto garbės daktaro vardas. Garbės daktaro regalijų įteikimo ceremonijos metu pabrėžta, kad šis titulas prezidentui V.Adamkui yra suteikiamas už Lietuvos vadovo indėlį stiprinant ryšius ir bendradarbiavimą tarp žmonių, tautų ir regionų. Prezidentas pabrėžė, kad abi tautos jungia ir vienas iš garsiausių lietuvių literatūros klasikų, gyvenęs ir kūręs Azerbaidžano sostinėje. "Baku gimnazijos ir universiteto dėstytojas Vincas Krėvė – Mickevičius, gyvendamas ir dirbdamas jūsų valstybėje, parašė iškiliausius savo kūrinius, įėjusius į lietuvių literatūros aukso fondą. Tačiau ši išskili asmenybė jau prieš šimtą metų suvokė dviejų tautų ir valstybių bendravimo būtinybę ir ėmėsi konkrečios veiklos – tapo Lietuvių bendrijos Baku pirmininku ir pirmuoju Lietuvos konsulu Azerbaidžane", - sakė prezidentas V.Adamkus.

Į Baltarusiją nuklydusio ir šioje šalyje priverstinai nutupdyto Lietuvos lėktuvo pilotas Tadas Blaževičius kol kas lieka areštinėje, o kartu skridusi jo sesuo Indrė Blaževičiūtė bus deportuota iš Baltarusijos. Tai sakė Lietuvos URM Konsulinio departamento direktorius Vaidotas Verba. Jo teigimu, lėktuvo kompasas ekspertizė incidentą tiriančiai komisijai neatsakė į klausimą, ar kompasas gedimas galėjo lemti tai, kad pilotas pasiklydo ir įskrido į Baltarusijos oro erdvę. Todėl šis incidentas, pasak V.Verbos, traktuojamas kaip neteisėtas sienos kirtimas. Pasak jo, Blaževičių tėvams parūpintos Baltarusijos vizos. 30-mečio T.Blaževičiaus valdomas dvivietis vienmotoris lėktuvas CS-TW, kuriuo skrido ir 22-ųjų I.Blaževičiūtė, nukrypo nuo mokomojo maršruto Kaunas-Trakai-Kernavė-Kaunas ir įskrido į Baltarusijos oro erdvę. Lydos aerodrome jį priverstinai nutupdė Baltarusijos priešlėktuvinės gynybos naikintuvai "Su-25".

Lietuvos ūkis pirmąjį šių metų ketvirtį augo lėčiau, nei Latvijos ir Estijos. Lietuvos Statistikos departamento gegužės 30 d. skelbtais duomenimis, bendrasis Lietuvos vidaus produktas pirmąjį šių metų ketvirtį buvo 8,8 proc. didesnis, nei prieš metus. Latvijos centrinė statistikos valdyba informavo, jog metinis ekonomikos prieaugis sausio- kovo mėn. siekė 13,1 proc. ir buvo didžiausias Baltijos valstybėse. Estijos statistikos departamento šio mėnesio pradžioje skelbtais išankstiniais vertinimais, šalies BVP sausio – kovo mėn. palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu padidėjo 11,6 proc.

Rusijos Karaliaučiaus srities valdžia nesutinka į savąją Kuršių marių dalį įsileisti lietuviškos etnografinės ekspedicijos, kuri plauks istorine kuršių burvalte - kurėnu. Kaip pranešė Klaipėdoje įsikūręs Lietuvos jūrų muziejus, iš Juodkrantės startuos ekspedicija kurėnu, kuri yra Europos Sąjungos programos INTERRG III B projekto "Lagomar" dalis. Minėtasis etnokultūrinis gyvosios istorijos projektas "Kurėno sugrįžimas" prasidėjo 2001 metais. "Lagomar" projekto tikslas - tirti gamtos ir kultūros paveldą pietinėje Baltijos jūros pakrantėje (Kuršių, Aitsmarių), ieškant resursų ir perspektyvų regiono plėtrai. Šiemet kurėnas į ekspediciją išplauks jau penktąjį kartą. Jūrų muziejaus direktorės Olgos Žalienės teigimu, šiemet kurėnas turėjo iš anksto suderintą ir suplanuotą maršrutą - plaukti pietine Kuršių marių pakrante Karaliaučiaus srityje nuo Polesko iki Zelenogradsko. Minėtuose miesteliuose jau buvo numatyti Lietuvos etnografinių kolektyvų koncertai, ta proga net suplanuotos miesto šventės. Anot muziejaus, sienos kirtimas ir maršrutas buvo derinamas iš anksto su Lietuvos generaliniu konsulu Karaliaučiuje, Rusijos generaliniu konsulu Klaipėdoje, Karaliaučiaus srities pasienio valdyba. Negavus leidimo įplaukti į Rusijos vandenį, kurėnas pajudės kitu maršrutu. Iki birželio 20 ketinama apsilankyti Pervalkoje, Nidoje, Uostadvaryje, Rusnėje, Šyškrantėje, Mingėje, Ventėje, Šturmuose, Kintuose, Drevernoje. Birželio 17 dieną žvejų kaime Mingėje bus surengta etnografinė popietė ir kurėno projekto pristatymas. Kurėno įgula tarptautinė: be muziejaus ir Kuršių nerijos nacionalinio parko atstovų, plaukia ir kolegos iš Lenkijos jūrų muziejaus bei Vokietijos Rostoko universiteto. Visam Kuršių marių regionui iki XX a. vidurio buvo būdingos plokščiadugnės mažos grimzlės burvaltės, dabar žinomos bendriniais kurėnų pavadinimu, kurios minimos jau XIV - XV a. kronikose ir Kryžiuočių Ordino dokumentuose. Vietiniai gyventojai jomis ne tik žvejojo, bet ir gabeno gyvulius, prekes, vyko į pamaldas. Po Antrojo pasaulinio karo, papildus motoriniams žvejybos laivams, burvaltės tapo nereikalingos, jos buvo apleistos ir paliktos nykti.

Rudenį Lietuvoje turėtų būti pradėtas transliuoti arabų pasaulyje populiariaus ir kontroversiško Kataro televizijos kanalas "Al Jazeera International". Šios TV stoties transliacija kabeliniais kanalais bus pradėta vienu metu visame pasaulyje. Transliavimo centrai įrengti keturiuose miestuose - Dohoje (Kataras), Kvala Lumpūre (Malaizija), Londone (Anglija) ir Vašingtone (JAV).

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus gegužės 30 d. priėmė Lietuvoje su darbo vizitu apsilankiusį Islandijos prezidentą Olafur Ragnar Grimsson. Susitikimo metu buvo kalbėta apie Šiaurės ir Baltijos šalių bendradarbiavimą, transatlantinių santykių stiprinimą. Prezidentas V. Adamkus dar kartą padėkojo islandams už nuoseklią paramą, kurią mūsų šalis jaučia nuo to laiko, kai Islandija pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Islandijos vadovas aplankė inžinerines projektavimo ir konsultavimo bendroves "Arso" ir "Hnit Baltic", farmacijos bendrovę "Farma", mažmeninės prekybos bendrovę "Jysk Baltic", Islandijos oro linijų "Icelandair" partnerę kelionių agentūrą "West Express".

www.president.lt

IŠ NATO – GRIEŽTAS SIGNALAS LIETUVAI

NATO gynybos ministrai ragina šalis sąjungininkes, taip pat - ir Lietuvą, skirti deramą finansavimą gynybos išlaidoms ir kariuomenių modernizavimui. Tai akcentuota birželio 8 d. Briuselyje vykusiame NATO gynybos ministrų susitikime, kuriame Lietuvai atstovavo Krašto apsaugos ministerijos valstybės sekretorius Valdemaras Sarapinas ir KAM sekretorius Tomas Gražiūnas.

Pagal Gynybos planavimo komiteto posėdyje ministrų patvirtintas naujas gaires, sąjungininkės, išleidžiančios gynybai mažiau nei 2% bendrojo vidaus produkto (BVP), turi sustabdyti išlaidų mažinimą ir siekti jas didinti. Šalys taip pat įsipareigojo siekti, kad ne mažiau kaip 20% gynybos biudžeto būtų skiriama karinės įrangos ir ginkluotės modernizavimui.

Nepaisant Lietuvos ekonominio augimo ir BVP didėjimo, **išlaidos krašto apsaugai mažinamos jau kelerius metus** iš eilės. Šiemet krašto apsaugai planuojama skirti 1.23% BVP, iš jų kariuomenės modernizavimui ir ginklų atnaujinimui planuojama skirti apie 17%.

Karinių ekspertų teigimu, siekiant, kad kariuomenė turėtų patikimą, modernią, NATO reikalavimus atitinkančią ginkluotę ir kovinę techniką, būtina, kad lėšos šioms įsigijimams sudarytų 25% kariuomenės biudžeto.

Kaip pranešė KAM, Šiaurės Atlanto Tarybos posėdyje ministrai aptarė NATO transformacijos eigą, pasirengimą NATO viršūnių susitikimui Rygoje ir patvirtino Bendrąsias politines gaires.

Ministrai ypač daug dėme-

sio skyrė NATO greitojo reagavimo pajėgų plėtojimui bei naujoms iniciatyvoms. Ministrui aptarė strateginio transportavimo oru ir NATO specialiųjų pajėgų sąveikumo didinimo iniciatyvas bei galimą naują NATO iniciatyvą apmokyti saugumo pajėgas Artimųjų Rytų regione.

Ukraina paraginta toliau siekti konkrečiau ir matomo reformų progreso, kuris leistų jai pradėti Narystės veiksmų plano procesą. Ministrai taip pat išreiškė paramą ambicingiems Gruzijos reformų planams, kurių sėkmingas įgyvendinimas leistų Gruzijai pradėti Intensyvaus dialogo procesą.

KAM valstybės sekretorius V. Sarapinas susitikime išdėstė Lietuvos požiūrį į NATO transformaciją ir būsimą NATO Rygos viršūnių susitikimą. V.Sarapinas pabrėžė, kad lapkritį Rygoje Aljansas turėtų parodyti, kaip organizacija prisitaikė prie naujų iššūkių ir kartu sugebėjo išlaikyti pagrindinius savo veiklos principus: kolektyviškumą ir vienybę. KAM valstybės sekretorius taip pat teigė, kad valstybių vadovai Rygoje turėtų plėtoti strateginį dialogą ir aptarti svarbius globalaus saugumo klausimus, įskaitant NATO-ES bendradarbiavimą ir energetinį saugumą. Lietuva taip pat parėmė Ukrainos siekį gauti Narystės veiksmų planą Rygoje ir pasiūlė pradėti Intensyvaus dialogo procesą su Gruzija.

Susitikimo metu NATO gynybos ministrai taip pat aptarė Aljanso vykdomas operacijas Irake, Kosove, Afganistane. Ministrai sutarė ir toliau pagrindinį dėmesį skirti NATO operacijai Afganistane. Dis-

kusijose apie Tarptautinių paramos saugumui pajėgų operaciją Afganistane ISAF pirmą kartą kartu su NATO valstybių gynybos ministrais dalyvavo ir šalių partnerių atstovai bei Afganistano gynybos ministras generolas Abdul Raheem Wardak. Posėdžio metu V. Sarapinas pažymėjo, kad Lietuva ir toliau teiks prioritetą ISAF operacijai. Pabrėžęs, kad Lietuvos Provincijos atkūrimo grupė Gore sėkmingai vykdo savo užduotis, valstybės sekretorius akcentavo, kad dabar didžiausias dėmesys bus teikiamas civilinių projektų įgyvendinimui. Iš viso operacijoje ISAF šiuo metu dalyvauja 37 valstybių kariai, įskaitant maždaug 130-ties Lietuvos karių kontingentą.

LGITIC

LIETUVA - SVARBUS AZERBAIDŽANO EUROPOS POLITIKOS PARTNERIS

Baku, birželio 8 d. (ELTA). Lietuva yra labai svarbus Azerbaidžano Europos politikos partneris, teigia Azerbaidžano prezidentas Ilham Alijev. "Jūsų parama mūsų eurointegracijos tikslams yra labai svarbi. Mes jaučiame šią paramą, esame už ją dėkingi ir tikimės, kad ji tęsis toliau", - sakė jis birželio 8 d. Baku vykusioje bendroje spaudos konferencijoje su Lietuvos vadovu Valdu Adamkumi.

I.Alijev informavo, kad Azerbaidžanas planuoja atidaryti savo ambasadą Vilniuje, tuo tarpu Lietuvos ambasada Baku jau pradėta steigti. Pasak jo, susitikime su V.Adamkumi jie aptarė Azerbaidžano naftos išteklių tiekimą Europai, energetinio saugumo problemą, taip pat Kalnų Karabacho konfliktą.

TĖVO BIOGRAFIJA

Skiriu Tėvo dienai

Arė, akėjo, sėjo.
Kirto rugi, vežė į kluoną.
Prakaitu šlakstė grūdą kiekviena.
Didelei šeimai raikė duoną.

Mylėjo vaikus, Tėvyne,
Gerbė senolius.
Sakė tik tiesą gryną.
Už nuyventą dieną Dangui dėkojo.

Raudonam tvanui užplūdus
Darbščios rankos nusviro;
Įbruko į gyvulinį vagoną
Ir išgabeno į Sibirą.

Sugrižęs paėmė kastuvą,
Vėl žemele purenė...
Dabar džiaugiasi iš Amžinybės,
Kad ilsis Tėvynės kalnely.

Algimantas Zolubas

KINIJOJE IŠLEISTA LIETUVIŲ MOKSLININKŲ KNYGA

Lietuvių mokslininkų veiklas sulaukė dėmesio Kinijoje - šios šalies leidykla "Chemical Industry Press" išleido anglų kalba išleistos knygos "Įvadas į kietakūnį apšvietimą" vertimą į kinų kalbą.

Naujausioms šviesos technologijoms skirtos knygos du iš trijų autorių yra lietuviai - Vilniaus universiteto profesorius, Lietuvos mokslų akademijos narys ekspertas Artūras Žukauskas ir Vilniaus universiteto auklėtinis, JAV bendrovės "Sensor Electronic Technology" prezidentas dr. Remis Gaska. Trečiasis knygos autorius - Renselerio politechnikos instituto (JAV) profesorius Michael S. Shur.

Kietakūnių šviesos šaltinių (puslaidininkinių šviesos di-

odų, šviestukų) srityje lietuviai mokslininkai yra sukaupe daug žinių ir patirties. Profesorius A. Žukauskas dirba puslaidininkų, skirtų optoelektronikai, medžiagotyros bei naujausių šviestukų taikymo srityse. Dr. R. Gaška vadovauja aukštųjų technologijų bendrovei, pasaulyje pirmaujančiai ultravioletinių šviestukų gamyba.

Kinijoje dėmesys į šią knygą atkreiptas neatsitiktinai. Šioje šalyje sparčiai plėtojamos optoelektronikos technologijos, tarp jų puslaidininkinių šviestukų gamyba. Didžiausioje pa-

saulio valstybėje realizuoti milžiniški kietakūnio apšvietimo projektai - šviestukais apšviesti dangoraižiai, senovės architektūros paminklai, dalis Didžiosios kinų sienos.

2002 metais anglų kalba išleistas lietuvių autorių veikalas "Įvadas į kietakūnį apšvietimą" per keletą metų tapo plačiai žinomas - šią knygą galima rasti daugelio šalių universitetų bibliotekose, ja naudojasi mokslininkai ir inžinieriai, dirbantys puslaidininkinių optoelektronikos srityje.

LGITIC

EUROPOS PARKE IŠKILS
"ELEKTRINTA" SKULPTŪRA

Kauniečio menininko Evaldo Pauzos sukurtas skulptūros "Elektra" projektas laimėjo tarptautinį konkursą "Šviesa, elektra, energija" ir dar šįmet iškils Europos parke - šiuolaikinio meno muziejuje po atviru dangumi netoli Vilniaus.

Tarptautiniame skulptūros konkurse, kurį kartu su AB "Rytų skirstomieji tinklai" šių metų pradžioje paskelbė Europos parkas, dalyvavo 46 menininkai iš 18 pasaulio šalių. Menininkai savo pasiūlymus atsiuntė net iš tokių tolimų šalių kaip Argentina ir Kuba.

E. Pauzos skulptūros "Elektra" projekte vaizduojama mergina įsielektrinusiais plaukais, virš jų laikanti balioną - elektros lempučių asociacija. Projektui realizuoti pasirinktos įvairios medžiagos: plienas, bronzos, stiklas, blizgesis sukuriantis medžiagos, akmuo. Praėjusiais metais Europos parke iškilo E. Pauzos skulptūra "Sėdintis policininkas".

Konkursui "Šviesa, elektra,

LGITIC

LIETUVIŠKAS FILMAS PRADEDA
AMERIKOS "UŽKARIAVIMĄ"

Washington, DC vykstantis kino festivalis yra vienas svarbiausių kino festivalių JAV. Jį organizuoja Amerikos kino institutas (viena iš garbingiausių Amerikos kino institucijų) ir Discovery Network (didžiausias transliuotojas pasaulyje). Silverdocs yra ir labiausiai žiniasklaidos dėmesį užkariavęs dokumentinio kino festivalis JAV. Taip pat, festivalis pasižymi net ir JAV neįprastu politikos, sporto, muzikos "žvaigždžių" dėmesiu. Pvz. tarp praėjusių metų svečių buvo: Madeline Albright, Lance Armstrong, Lynda Carter, Geraldine Chaplin, Sheryl Crow. Šio festivalio svarbą bei įtaką rodo ir tai, jog šio festivalio nugalėtojai buvo nominuoti ir Oskarui. Šįmet

festivalis ypatingą dėmesį ir akcentą skiria būtent programai Rx, kurioje ir filmas "Prieš parskrendant į Žemę". Jos koordinatore pakviesta daugkartinė EMMY nugalėtoja Nina Gilden Seavey

Filmų pretenduos į prizus 4 konkursinės programos. Konkursinės programoje "Docs Rx" yra lietuvių režisieriaus Arūno Matelio filmas "Prieš parskrendant į Žemę". Be lietuviško filmo, viso programoje atrinkti tik 7 filmai iš JAV, Kanados, Prancūzijos ir Čilės.

Bendrai į konkursines programas pateko tik labai nedidelis kiekis filmų iš 1700 pristatytų atrankai.

Jau paskelbti ir kai kurie šių metų svečiai ir dalyviai - tai

legendiniai JAV kinematografininkai Martin Scorsese, Jim Jarmusch, buvęs viceprezidentas Al Gor, geriausios muzikos dokumentiniame kine žiuri narys legendinis muzikantas Peter Gabriel ir kt.

Šio festivalio svarbą bei įtaką rodo ir tai, jog šis festivalis laikomas tam tikru "Oskarų pranašu", nes jo nugalėtojai ar nominantai po įvertimų Silverdocs'e taip pat buvo nominuoti ir Oskarams geriausių dokumentinių filmų kategorijoje. Šįmet festivalis ypatingą dėmesį ir akcentą skiria programai Docs Rx, kurioje ir filmas "Prieš parskrendant į Žemę". Jos koordinatore pakviesta daugkartinė EMMY nugalėtoja Nina Gilden Seavey ir yra planuojama, pasitelkus žymius Amerikos ir pasaulio įtakingus politikus, verslininkus, žurnalistus, menininkus, skatinti diskusijas ir globalias iniciatyvas, kurias inspiruoja šie filmai - pirmoje eilėje sąsajoje su sveikatos apsauga ir problemomis.

Nors A. Matelio filmo premjera įvyko tik šiek tiek daugiau nei prieš pusmetį, tačiau jo apdovanojimų kolekcijoje "puikuojasi" pagrindiniai prizai: dokumentikos kino pasaulyje svarbiausio - Amsterdamo kino festivalio "Sidabrinis Vilkas", Leipcigo - "Auksinis balandis", Zagrebo "Didysis antspaudas" bei Europos kino akademijos nominacija "Geriausias 2005 metų dokumentinis filmas", pagrindinis prizas "Documenta Madrid". Lietuvoje filmas buvo įvertintas nacionaline premija bei išrinktas 2005 metų geriausiu filmu.

Filmas "Prieš parskrendant į Žemę" tai lyriška ir asketiška esė apie vaikų ligoninę ir joje gaunamas meilės, tikėjimo ir stiprybės pamokas

Algimantė Matelienė, Studijos projektų vadovė ir asistentė viešiesiems ryšiams

Arūnas Matelis

FOTOKONKURAS "LIETUVIAI PASAULYJE"

Fotografijose užfiksuojame įsimintinas gyvenimo akimirkas, išsaugome brangius žmones ir vaizdus. Kadre sustabdę akimirka, rašome istoriją - savo, šeimos, miesto, šalies. Lietuviai yra išsibarstę po visą pasaulį, su Tėvyne juos sieja tapatybė, tradicijos.

Pasidalinkime vieni su kitais nuotaikomis ir jausmais, šventėmis ir kasdienybe!

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID) prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės kviečia dalyvauti fotografijų konkurse "Lietuviai pasaulyje".

Konkurse gali dalyvauti kiekvienas užsienyje gyvenantis tautietis ar išeivijoje veikiantis lietuvių susivienijimas. Temų ratas neribojamas: įamžintos gali būti ir krašto bendruomenės renginių, lituanistinių mokyklų veiklos ir asmeninio gyvenimo, buitės, sporto

akimirkos. Nuotraukos gali būti darytos ir dabar, ir prieš keliasdešimt metų.

Prie nuotraukos (pageidautina, ne mažesnės nei 10x15 cm) turi būti nurodytas jos autorius, gyvenamoji šalis, fotografijos data, 3-5 sakinių parašas (gali būti ir oficialiai rimtas, ir žaismingai šmaikštus).

Konkursas vyks nuo 2006 m. birželio 1 d. iki spalio 1 d. Visus darbus vertins komisija, konkurso nugalėtojai bus apdovanoti vertingais prizais. Geriausios nuotraukos bus išleistos atskiru leidiniu.

Nuotraukas siųsti adresu: Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, T. Kosciuškos g. 30, Fotokonkursui "Lietuviai pasaulyje".

Išsamesnės informacijos teiraukitės: tel. (+370~5) 2709822, el. paštas

giedrius.sniukas@tmid.lt

Lietuvos Garbės konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas įteikia Los Angeles miesto apskrities sveikinimus komp. Giedrai Nasvytytei-Gudauskienei.

AŲA GIEDRA NASVYTYTĖ – GUDAUSKIENĖ

*Begalinis Viešpaties pasaulis:
Žemė, žvaigždės ir dausų keliai.
Šiapus saulės ir anapus saulės
Šviečia vien tik Jojo spinduliai.*

*Begalinė upė Dievo laiko:
Be pradžios, be galo, be krantų.
Jo ranka jos amžių srovę laiko,
Ir jo rankoj esam – aš ir tu.*

Bernardas Brazdžionis

Savo vaikystėje, būsimoji kompozitorė, visuomenininkė ir mokytoja, tėvų dr. Motiejaus Nasvyčio ir Salomėjos Banaitytės–Nasvytienės skatinama jau nuo 7 metų amžiaus pradėjo pianino pamokas pas josios irgi talentingą vyresnę pusseserę Birutę Nasvytytę – Smetonienę. Vėliau lankė Kauno valstybinę konservatoriją kur fortepijono klasėje studijavo pas prof. Lidiją Dauguvietę - Malko ir kompoziciją pas savo dėdę kompozitorių prof. Kazį Viktorą Banaitį.

Vokiečių okupacinei valdžiai uždarius konservatoriją,

trejus metus mokėsi dainavimą pas Niną Vorotnikovą – Kamačiienę ir lankė Valstybinio teatro dramos studiją. Akomponavo savo sesers Danutės Nasvytytės modernaus šokio studijoje.

Apie savo jaunystės dienas Giedra pasisako savo turėtame pokalbyje su Kleva Vidžiūnienė: “Kaip gyva tebestovi mūsų jaunutė Lietuva mano kartos atmintyje: tų, kurie gimėme tik ką nepriklausomybę atgavusioje valstybėje, kurie žygiavome paraduose su savo jaunų organizacijų vėliavomis, pamaldžiai lenkėme galvas prieš kovose

žuvusių paminklą Karo Muziejaus sodelyje, dainavome prie skautišku laužaviečių, vedėme jaunesnius už save tuo pačiu gražiu jaunystės ir laisvės šūkių keliu.”

1944 metais, tik suėjus 21 metų, Giedra ištekėjo už dr. Juozo Gudausko, kuris, ačiū Dievui, buvo netik nuoširdus muzikos mėgėjas, bet ir pats neblogas smuikininkas. Jis skatino savo jauną žmoną toliau gilintis muzikos srityje.

Ką Giedra Gudauskienė būtų atsiekus Lietuvoje niekuomet nežinosime, nes, deja, kaip ir daugelis mūsų vyresniųjų, jaunavedžiai, Antro pasaulinio karo pabaigoje, begrižtant sovietams, buvo priversti trauktis į vakarus – Vokietiją ir pagaliau į Ameriką.

Apie tą laikotarpį Giedra taip pasisako: “Kas išvengė deportacijos, kas suskubo pabėgti į Vakarus nuo individo asmenybę naikinančios raudonosios bangos, tie vėl glaudėmės draugėn; vėl skambėjo mūsų gražios liaudies dainos, vėl rašėme knygas sava kalba, kūrėme dailę, šokį, vaidinimus, muziką”

Tik spėjus atvykti į Ameriką, ji toliau tęsė savo muzikinį lavinimą. 1946 metais, įstojo į Čikagos Roosevelt universitetą kur studijavo kompoziciją bei muzikologiją. Ten pat gilino savo žinias ir pedagogikos srityje. Čia, tarp 1950 ir 1958 metų, Gudauskams gimė du sūnūs – Gediminas ir Saulius ir dukra – Daina. 1961 metais, šeimai persikėlus į Los Angeles, ji studijavo Kalifornijos universitete džiazio improvizaciją ir modernią muziką. Nors ir besimokant Giedra toliau kūrė muziką: solo ir choro dainas, rūpinosi jų atspausdinimu, harmonizavo liaudies dai-

nas, išleido fortepijono kūrinių kasetę. Jos kūriniai buvo atliekami ne tik mūsų pačių solistų ir instrumentalistų bet ir Brentwood-Westwood simfoninio orkestro. Kompozitorė be atvangos ieškojo būdų pasiekti netik lietuvių, bet ir amerikiečių muzikos pasaulį. Po daug pastangų ji tai įvykdė:

1973 metais ji tampa American Society of Composers, Authors and Publishers (ASCAP) nare. Tai pirmoji lietuvių moteris, kuriai buvo suteiktas toks pripažinimas. 1975 metais jos kompozicija “Los Angeles Sketches” buvo atrinkta į JAV 200 metų sukakties koncerto programą. Brentwood simfoninis orkestras su dideliu pasisekimu grojo jos keturių dalių kūrinių: *Olvera Street, China Town, Lithuanian Church on St. George Street ir Hollywood*. Už šį kūrinių Giedra buvo apdovanota rengimo komiteto specialiu žymeniu. 1987 metais tas pats simfoninis orkestras grojo Giedros suitą “*Vilniaus prisiminimai*”.

1998 metais dekretu 111, Lietuvos Respublikos prezidentas už nuopelnus Lietuvai apdovanojo kompozitorę Giedrą Gudauskienę-Nasvytytę LDK Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

2003 metais Los Angeles apskrities miesto taryba jos 80-jo gimtadienio proga paskelbė kompozitorę tų metų moterimi ir įteikė jai atitinkamą sveikinimą – proklamaciją. Tais pačiais metais JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba pagerbė kompozitorę žymeniu ir premija muzikos srityje.

Ji iki šiol yra vienintelė lietuvių kompozitorė patekusi į *Dictionary of Contemporary*

American Composers, Who's Who in American Classical Music ir International Encyclopedia of Women Composers.

Irgi negalima pamiršti, kad daugelis mūsų vietinių talentų, kaip solistės Janina Čekanauskienė, Stasė Pautienienė, Liucija Mažeikienė, Birutė Vizgirdienė bei solistai Rimtautas Dabšys, Antanas Polikaitis, Vytenis Dūda, Antanas Pavašaris, pianistė Raimonda Apeikytė, šokėja Ramona Alseikaitė ir daugelis kitų solistų dainavo jos sukurtas dainas, giesmes ir skambino ar šoko jos muziką. O ką kalbėti apie jos muzikines programas kaip Vytės Nemunėlio *Meškiukas Rudnosiukas*, kur dalyvavo eibės jaunimo ne tik Los Angeles, bet ir kituose Amerikos lietuvių telkiniuose. Ji rūpinosi ir ruošė naujus talentus ir be abejonės buvo mūsų kultūrinės veiklos nenuilstanti versmė ir tvirtovė.

Su kompozitore Giedra Gudauskiene susipažinau 1966 metais, kada turėjau progą su ja ruošti kelias programas Santa Monica Lietuvių klubo metiniams baliams. Nuo pirmo susitikimo pajutau jos neišsemiamą energiją, nuoširdumą ir nedalomą tikslą – kad daryti viską tik gerai. Ji iš kiekvieno programos dalyvio kantriai laukė rezultatų, ir iki kol siekė to pačio tikslo – ji jam, ar jai turėjo begalinę kanturybę. Tačiau, jei tik pamatė, kad programos dalyvis nesi-stengė, ji savo aštriais pasisakymais, čia pat, “svilino jam ausis”. Pasigiesiu jos erudicijos, jos skardaus juoko, jos aštrių replikų, begalinės energijos, jos būvio, kuris kartu ir ragino ir padaršino, kad tu gali, nes ji tavim tikėjo.

Algimantas Žemaitaitis

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

III.

Žinoma, turėta tikslų, kad iš LDK atvykę ir čia išmokslinį lietuviai, sugrįžę į savo kraštą imtų skleisti reformaciją, pristabdytų lenkiškosios katalikybės išgalėjimą. Katalikų dvasininkai, neskirdami katalikybės nuo lenkiškojo šovinizmo, neretai ir nesąmoningai tapdavo lietuvių kalbos, lietuviškosios kultūros slopintojais, lenkintojais.

Prūsijoje lietuvišką žodį tyrė ir puoselėjo dešimtys kitų lietuvių ir iš tikrųjų, kaip sakytą, šis kraštas, o ne LDK, tapo lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo lopšys iki pat XIX a. antrosios pusės, kol buvo pradėta prievartinė krašto germanizacija – susivienijus Vokie-

tijai (po 1871 m.). Tuomet mokyklose buvo galima vartoti tik vokiečių kalbą, masiškai pradėta kolonizuoti lietuvių gyventas žemes. Tačiau valdžia visiškai ištrinti lietuviybės iš krašto gyvenimo nedrįso: nuo O. Bismarck valdymo laikų Karaliaučiaus universitete lietuviams buvo skiriamos šešios, o Tilžės gimnazijoje — dvylika stipendijų; lietuviams buvo rezervuojama po keletą vietų ir Ragainės, Įsruties, vėliau (nuo 1900 m.) Klaipėdos mokytojų seminarijose.

Prūsų lietuvius išlikti lietuviams skatino ir kai kuriuos jų organizacijos. Iš tokių pirmųjų, įsikūrusių 1885 m., minėtina kultūros ir švietimo “*Birutės*”

draugija. Ji organizavo nemažai lietuviškų vakarų, išleido keletą lietuviškų knygų; 1900 m. buvo įsikūrusi “Lietuvaičių šviesos” draugija, kuri daugiausia rūpinosi lietuviškų elementorių platinimu; 1901 m. veiklą pradėjo leidybos draugija – “Lietuvininkų susivienijimas Prūsijoje”, kuris parengė ir išleido keletą knygų ir iš Lietuvos istorijos. 1903 m. įsikūrė Prūsų lietuvių Tėvynės mylėtojų kuopa – dr. J.Šliūpo JAV įkurtos Tėvynės mylėtojų draugijos padalinys; 1904 m. - lietuvių evangelikų labdaros ir kultūros draugija “Sandora”, o Vydūno raštams leisti – “Rūtos” bendrovė; Klaipėdoje veikė Biblijos draugija (nuo 1818 m.), kuri išvertė į lietuvių kalbą ir išleido Šventojo Rašto keletą leidimų. Daugiausia mokslinio pobūdžio knygų leidyba rūpinosi 1879 m. įsikūrusi Lietuvių literatūros draugija, kuri buvo sukaupusi ir vieną iš didžiausių M.Lietuvoje biblioteką – arti 3000 knygų, tarp

kurių beveik visos kada nors išleistos šiame krašte.

Iki lietuviškos spaudos draudimo panaikinimo Lietuvoje svarbiausi jos leidimo centrai buvo Karaliaučius (apie 400 pavadinimų leidinių), Tilžė (110), Klaipėda (50), Gumbinė (20), Įsrutis, Labguva ir kt. Rusams uždraudus D.Lietuvoje lietuvišką spaudą, jos leidyklos kūrėsi arčiau sienos. Daugiausia išspausdinta (apie 86 proc.): Tilžėje (apie 37 proc. visų leidinių), Priekulėje, Klaipėdoje, Karaliaučiuje, taip pat Kaukėnuose, Ragainėje, Šilutėje, o Vokietijos miestuose – Getingene, Heidelberge, Kaselyje ir kt. Kai kuriais duomenimis lietuviški leidiniai spausdinti 60 vietų (40 – M. Lietuvoje ir 20 – už jos ribų).

Minėtas M. Lietuvoje ir Vokietijoje leidyklas būtų galima suskirstyti į dvi grupes: leidyklas įvairią literatūrą ir tarp jos lietuvišką pagal užsakymą ir tik lietuviškąją. Pastarojo po-

būdžio leidyklos ėmė kurtis tik po lietuviškos spaudos uždraudimo ir pradėjus formuotis knygnešiu tinklui. Pirmą tokio pobūdžio leidyklą 1865 m. Priekulėje įsteigė J.F. Schroder, kuris išleido apie 50 pavadinimų knygų ir išmokė poligrafijos keletą lietuvių – M.Šernių, J.Traušį, K.Kybelką ir kitus. 1875 m. tą spaustuvę įsigijo J. Traušys, o po ketverių metų jos dalininku tapo M.Šernius. Spaustuvėje buvo išspausdinta daugiau kaip 70 pavadinimų lietuviškų leidinių. Tilžėje 1885 – 1886 m. spaustuvėlę turėjo J. Mikšas, kuris išspausdino daugiau kaip 10 pavadinimų lietuviškų knygų.

M. Lietuvoje lietuviškieji leidiniai daugiausia spausdinti gotiškuoju raidynu ir tas šriftas ten vyravo iki Antrojo pasaulinio karo. Tiesa, D. Lietuvai skirtų knygelių pavadinimai kartais būdavo išspausdinami ir lotynišku – lietuvišku šriftu.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 18 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 13 d., sekmadienį, 12 val. Lietuvių klubo tradicinė gegužinė, Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave., Wickliffe, OH.

LAPKRIČIO 12 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

GRAŽIAI PAMINĖTOS A. † A. JONO PETRONIO MIRTIES METINĖS

Ne tik losangeliečių tarpe, bet ir plačiai Amerikoje bei Lietuvoje žinomo veikėjo, ilgamečio Tautinės Sąjungos Tarybos nario ir Los Angeles tautinių namų pirmininko Jono Petronio mirties metines velionio šeima, sukvietsi gimines, artimuosius ir draugus, iškilmingai ir jautriai paminėjo gegužės septintą dieną pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje, paminklinės lentos šventinimu kapuose ir

puošniais, Genovaitės Plukienės pagamintais pietumis Tautiniuose namuose, kurių darbščiu ir energingu pirmininku velionis išbuvo beveik 20 metų.

Šv. Mišias atnašavo trys kunigai: parapijos klebonas Stanislovas Anužis, kun. Tomas Karanauskas ir svečias, velionio pusbrolis, kun. Juozas Draugelis.

Lentos šventinimo iškilinėse Forest Lawn kapinėse

A.a. Jono Petronio šeima prie jo kapo minint mirties metines: iš kairės – Julija Petronienė, vaikaitės Ninutė ir Julytė Kasputytės, sūnus Dainius laiko naujagimę Larą, jo žmona Nida, žentas Virgis Kasputis, Daina Kasputienė-Petronytė.

A. † A. Jonas Petronis

klebonas Anužis savo žodyje prisiminė malonią draugystę su velioniu ir gražias drauge praleistas valandas. Saulutei šviečiant ir lengvam pavasario vėjeliui sklaidant malonius kapą supančių gėlių kvapus, susirinkęs Joną Petronį mylėjusių, gerbusių ir vertinusių šeimos narių ir draugų bei artimųjų būrys, sukalbėjo maldas ir sugiedojo Marijos giesmę bei Lietuvos himną.

Tautinių namų salėje vaišių metu Julija Petronienė jautriai, kartais su švelniu sąmojumi, kalbėjo apie a.a. Jono nuveiktus darbus, apie jo meilę ir rūpestingumą savo šeimai, apie pa-

reigingumą, ištikimybę draugams ir didelę pagalbą, per daugelį metų suteiktą giminėms Lietuvoje. Dėkojo susirinkusiems pagerbti jo atminimą ir išvardino visą eilę artimųjų, kurie vienu ar kitu būdu padėjo ir lengvino jai šiuose pirmuose gedulo ir vienvėsių metuose.

Svečiai išsiskirstė, dėkodami Julijai ir šeimos nariams, kad leido jiems drauge paminėti velionio metines, tikriausiai prisimindami Joną, reikalui esant atskubantį pagalbą, jo gerą širdį padedant draugams bėdoje ir jo nepalaužiamą pasitikėjimą, kuriuos jis laikė savo draugais.

Rūta Sakienė

(Atkelta iš 5 psl.)

SUSIVIENIJIMUL...

jantis įvairiuose suvažiavimuose, nors ir kaip toli jie vyktų.

Jau keli dešimtmečiai Kęstutis kasmet lankosi Lietuvoje, kur atlieka daugelį organizacinių išpareigojimų.

Kai K. Miklas minėjo savo amžiaus 75-metį, New York buvo surengtas didžiulis pobūvis, kuriame dalyvavo keli šimtai garbingų svečių. Ta proga išleistas 52 psl. leidinys apie sukaktuvinį. O kiek daug įdomių žinių apie jo veiklą prirašyta. Gal bus proga ateityje apie tai daugiau pakalbėti. Tokių veiklių senesnės kartos žmonių, kaip K. Miklas, šiuo metu labai mažai jau turime. Jeigu SLA buvęs pirmininkas žurn. Vytau-

tas Kasniūnas netrukus švęs savo 92-įjį gimtadienį, tai Kęstutis pagal jį dar tikrai yra jaunas vyras ir dar ilgai galės darbuotis lietuvių tarpe.

Edvardas Šulaitis

DIRVAI AUKOJO

I.Balienė, Lyndhurst, OH 20

E.Mackevičius, Euclid, OH ... 20

I.Kapčienė, Daytona B., FL ... 15

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

LAIŠKAS

VILNIAUS LIETUVIS PAGARSĖJO VISOJE AMERIKOJE

JAV dienraštis *Los Angeles Times*, gegužės 24 dieną savo puslapiuose išdėdė įdomų straipsnį apie rekordinį Lietuvos girtuoklį, kurio kraujyje rastas 18 kartų didesnis alkoholio kiekis, negu legaliai leidžiama.

Lietuvos policija su nuste-bimu galvojo, kad sugedo jos kraujo alkoholio kiekio tikrinimo aparatas.

Policijos ištirtas automobilio vairuotojo Vidmanto Sungailos kraujas parodė 7.27 gramus alkoholio vieno litro kraujyje. Vidmantas Sungaila buvo sulaikytas 60 mylių nuo sostinės Vilniaus.

Medicinos ekspertų nuomone, kiekvienas žmogus, kuris savo kraujyje turi daugiau kaip 3.5 gramus alkoholio per litrą kraujo yra miręs.

Lietuvos tautinės policijos viršininko Sauliaus Skvernelio žodžiais sakoma, kad šis pilietis turėjo gulėti negyvas, bet jis ir toliau vairavo automobilį ir tuo pačiu pasiekė tautinį rekordą.

*Vytautas Šeštokas,
Los Angeles, CA*

A. † A. GERARDUI JUŠKĖNUI

mirus, jo žmoną dr. ANELEJ ir dukras su šeimomis bei visus artimuosius giliai užjaučiame.

*Elana Zimavičiūtė Carter
Jūra Gvidienė*

**LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

SPORTO ŽINIOS

Lietuvos prez. Valdas Adamkus dalyvavo Lietuvos moksleivių krepšinio lygos (MKL) čempionų pagerbimo ceremonijoje. www.president.lt

PASAULIO FUTBOLŲ PIRMENYBĖS

Ilgai lauktas didžiausias sportinis įvykis pasaulyje jau čia pat. Pasaulio futbolo pirmenybių dalyviai (32 komandos iš visų žemynų) jau renkasi į Vokietiją, kur bus prarasti "World Cup 2006" žaidimai.

Po visos eilės atrankinių varžybų (jose dalyvavo ir Lietuvos futbolo rinktinė), laimingosios vienuolikės pradėjo paskutinį pirmenybių etapą birželio 9 d.

Burtų keliu 32 komandos yra padalintos į 8 grupes (nuo A iki G), turinčias po 4 ekipas. Grupę A sudaro šeimininkai Vokietija, Costa Rica, Lenkija ir Ekvadoras. Grupėje E matome JAV, Italiją, Ghaną ir Čekiją. Šioje vietoje neišvardinsime kitų grupių atstovus, nes tas sąrašas yra gana ilgas. Mus labiausiai domina E grupė, kurioje žaidžia amerikiečiai.

Nežiūrint, kad JAV FIFA užima labai aukštą – 5-ją vietą (po Brazilijos, Čekijos, Olandijos ir Meksikos) amerikiečiams bus nelengva prasimušti į sekantį ratą. Kaip matėme

kontrolinėse rungtynėse, JAV rinktinė žaidė gana neįspūdingai. Per praėjusią savaitę draugiškose, kontrolinėse rungtynėse įvairiuose Amerikos miestuose JAV pralaimėjo prieš Morocco 0-1 ir įveikė Venecuelą 2-0 bei Latviją 1-0. Kadangi visos šios komandos yra vos vidutiniško (jeigu ne silpnos) pajėgumo, tai tokie rezultatai nekelia optimizmo.

Pavyzdžiui, E. Hartforde birželio 28 d. amerikiečiai pelnė tik vieną įvartį prieš Latviją, o daugiau tikrų progų kaip ir neturėjo. Pagal rangą latviai yra 70-je vietoje iš 205 valstybinių komandų (Lietuva stovi 93-je).

Grupinėse varžybose JAV birželio 12 d. Gelsenkirchen mieste susitiks su Čekija, kuri range eina antrąja. Birželio 17 d. Kaiserslautern amerikiečiai varžysis su pirmojo dešimtuko atstove Italija, o birželio 22 d. Nurnberg su autsaidere – Ghana. Norint patekti į tolimesnį ratą, amerikiečiams gali prireikti 5 taškų, o tą pasiekti bus

gana sunku.

Rengėjai praneša, kad šiose pirmenybėse daug dėmesio bus skiriama teisėjavimui. Yra parinkti 23 teisėjai iš 21 valstybės, kurių jauniausias – australas Mark Shield turi 32 metus, o vyriausias – Valentin Ivanov, nepilnai 45 metus. Jie teisėjaus 64 pirmenybių rungtynėms.

Gaila, kad JAV spauda šiam didžiausiam ir populiariausiam sportui (išskyrus JAV) neskiria dėmesį ir futbolą (arba čia vadinamą "soccer") stipriai nukonkuruoja beisbolas ir amerikietiškas futbolas, kuris beveik niekur kitur pasaulyje nėra žaidžiamas. Tačiau JAV gyvenantieji futbolo entuziastai galėjo matyti pirmenybių per kabelinę televiziją, nuo birželio 9 dienos.

Edvardas Šulaitis

Iš Barcelonos (Ispanija) į Lietuvą trumpam sugrįžo NBA klubo "Cleveland Cavaliers" vidurio puolėjas Žydrūnas Ilgauskas. Šiomet krepšininkas suplanavo ilgas atostogas Europoje. Dvi savaites praleidęs Ispanijoje su Šarūnu Jasikevičiumi, kuris Barcelonoje tvarkė būsimų vestuvių su Linor Abargil formalumus, Ž. Ilgauskas porą savaitę ilsėsis tėvų namuose Kaune. Dar kartą į Lietuvą Ž. Ilgauskas grįž, kai vyks tarptautinė jaunųjų talentų stovykla "Krepšinis be sienų".

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausiasis treneris, buvęs Šiaulių "Šiaulių" ir Kaucho "Žalgirio" komandų strategas Antanas Sireika karjerą tęs Rusijoje. Atvykęs į Kazanę A.

Sireika pasirašė metų sutartį su vietos krepšinio klubu "Uniks". Šiame poste Stanislav Jeriomin pakeisiantis lietuvis prisipažino turėjęs ir kitų siūlymų. "Uniks", kuris Rusijos čempionate užėmė tik ketvirtą vietą, ateinančią sezoną rungtyniaus į trečiąją Rusijos superlygos penketą išrinkti du Lietuvos krepšininkai Saulius Štombergas ir Kšyštofas Lavrinovičius. A. Sireika teigė asistentus pasirinksiąs pats. Pasak jo, "bus Krapikas, bus Chomičius". Pasak Rusijos žiniasklaidos, į S. Jeriomin vietą dar pretendavo Trevizo "Benetton" (Italija) strategas David Blatt, buvęs Permės "Ural-Great" vyr. treneris Sergej Belov bei Romos "Lottomatica" (Italija) – Svetislav Pesič. **LGITIC**

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkite

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
 William J. Jakubs Jr.
 Kenneth Schmidt
 Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
 teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
 Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
 767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)